

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

woensdag

18-09-2002

14:30 uur

mercredi

18-09-2002

14:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.leChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publicaties@leChambre.be</i>

INHOUD

Samengevoegde interpellaties van 1

- de heer Bart Laeremans tot de eerste minister over "het tweede rapport Nabholz" (nr. 1374)
- mevrouw Els Van Weert tot de eerste minister over "de goedkeuring door de commissie Justitie van de Raad van Europa van het tweede verslag-Nabholz-Haidegger" (nr. 1376)
- de heer Ferdy Willems tot de eerste minister en/of tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het advies van de commissie van Justitie in de Raad van Europa betreffende het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger" (nr. 1379)
- de heer Paul Tant tot de eerste minister over "het standpunt van de regering inzake het tweede rapport-Nabholz" (nr. 1380)
- de heer Josy Arens tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het standpunt van de federale regering omtrent de werkzaamheden van de parlementaire assemblee van de Raad van Europa inzake het verslag van mevrouw Nabholz-Haidegger" (nr. 1382)
- de heer Danny Pieters tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de goedkeuring door de commissie Justitie van de Raad van Europa van het rapport-Nabholz-Haidegger" (nr. 1392)

Sprekers: Bart Laeremans, Els Van Weert, Guy Verhofstadt, eerste minister, Ferdy Willems, Jean-Pol Henry, Paul Tant, Lode Vanoost, Josy Arens, Danny Pieters, Jan Peeters, Georges Clerfayt, Jef Valkeniers, Stef Goris

Moties

34

SOMMAIRE

Interpellations jointes de 1

- M. Bart Laeremans au premier ministre sur "le second rapport Nabholz" (n° 1374)
- Mme Els Van Weert au premier ministre sur "l'approbation du second rapport Nabholz-Haidegger par la commission de la Justice du Conseil de l'Europe" (n° 1376)
- M. Ferdy Willems au premier ministre et/ou au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'avis de la commission de la Justice du Conseil de l'Europe concernant le rapport de Mme Nabholz-Haidegger" (n° 1379)
- M. Paul Tant au premier ministre sur "la position du gouvernement concernant le second rapport Nabholz" (n° 1380)
- M. Josy Arens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur l'attitude du gouvernement fédéral par rapport aux travaux de l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe relatifs au rapport de Madame Nabholz-Haidegger" (n° 1382)
- M. Danny Pieters au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'approbation du rapport Nabholz-Haidegger par la commission de la Justice du Conseil de l'Europe" (n° 1392)

Orateurs: Bart Laeremans, Els Van Weert, Guy Verhofstadt, premier ministre, Ferdy Willems, Jean-Pol Henry, Paul Tant, Lode Vanoost, Josy Arens, Danny Pieters, Jan Peeters, Georges Clerfayt, Jef Valkeniers, Stef Goris

Motions

34

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

van

du

WOENSDAG 18 SEPTEMBER 2002

MERCREDI 18 SEPTEMBRE 2002

14:30 uur

14:30 heures

De vergadering wordt geopend om 14.37 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.37 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Samengevoegde interpellaties van

- de heer Bart Laeremans tot de eerste minister over "het tweede rapport Nabholz" (nr. 1374)
- mevrouw Els Van Weert tot de eerste minister over "de goedkeuring door de commissie Justitie van de Raad van Europa van het tweede verslag-Nabholz-Haidegger" (nr. 1376)
- de heer Ferdy Willems tot de eerste minister en/of tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het advies van de commissie van Justitie in de Raad van Europa betreffende het rapport van mevrouw Nabholz-Haidegger" (nr. 1379)
- de heer Paul Tant tot de eerste minister over "het standpunt van de regering inzake het tweede rapport-Nabholz" (nr. 1380)
- de heer Josy Arens tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "het standpunt van de federale regering omtrent de werkzaamheden van de parlementaire assemblee van de Raad van Europa inzake het verslag van mevrouw Nabholz-Haidegger" (nr. 1382)
- de heer Danny Pieters tot de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over "de goedkeuring door de commissie Justitie van de Raad van Europa van het rapport-Nabholz-Haidegger" (nr. 1392)

01 Interpellations jointes de

- M. Bart Laeremans au premier ministre sur "le second rapport Nabholz" (n° 1374)
- Mme Els Van Weert au premier ministre sur "l'approbation du second rapport Nabholz-Haidegger par la commission de la Justice du Conseil de l'Europe" (n° 1376)
- M. Ferdy Willems au premier ministre et/ou au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'avis de la commission de la Justice du Conseil de l'Europe concernant le rapport de Mme Nabholz-Haidegger" (n° 1379)
- M. Paul Tant au premier ministre sur "la position du gouvernement concernant le second rapport Nabholz" (n° 1380)
- M. Josy Arens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur l'attitude du gouvernement fédéral par rapport aux travaux de l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe relatifs au rapport de Madame Nabholz-Haidegger" (n° 1382)
- M. Danny Pieters au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur "l'approbation du rapport Nabholz-Haidegger par la commission de la Justice du Conseil de l'Europe" (n° 1392)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de eerste minister.)
(La réponse sera fournie par le premier ministre.)

01.01 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, wij denken bijna met heimwee terug aan de Verhofstadt van de jaren '90 die na een reeks ontgoochelende verkiezingsuitslagen een heel nieuwe groep kiezers wou aanboren. Hij kwam heel Vlaamsgezind uit de hoek, deed heel Vlaamsgezinde uitspraken en durfde de vinger op de wonde te leggen. Hij klaagde de gigantische geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië aan en de onderdanige houding van de Vlaamse partijen ten opzichte van de Parti socialiste. Hij veroordeelde het immobilisme van de Belgische Staat dat onder meer door de Parti socialiste veroorzaakt wordt. Vandaag weten we natuurlijk veel meer. Vandaag weten we dat dit schijn was en dat die Vlaamsgezindheid van toen een ultradunne vernislaag was want met

01.01 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): J'avoue avoir de temps à autre la nostalgie du Verhofstadt inspiré du début des années 90 qui, dans son enthousiasme à attirer un nouveau public d'électeurs, n'hésitait pas à défendre, dans ses discours, les droits des Flamands. Ainsi fulminait-il, à raison, contre les flux financiers flamands vers la Wallonie, contre la servilité des partis flamands à l'égard du PS et

deze regering zijn we al zeer veel tegengekomen dat daar lijnrecht tegen ingaat. Bij het begin van deze legislatuur hebben we het onderwijsdossier gehad, daarna de verdeling van de financiën voor de NMBS, het Lambermont-akkoord dat een zeer grote overwinning voor de Franstaligen was, de Franstalige rechters en politieagenten in Brussel en de kieswetgeving die tot uw grote frustratie nog steeds niet goedgekeurd is in deze Kamer maar die in elk geval een zeer anti-Vlaamse machinatie is waarbij Vlaamse kamerzetels cadeau worden gedaan aan de Franstaligen, waarbij Brussel-Halle-Vilvoorde wordt verankerd en waarbij men tegelijkertijd ook al een stembusakkoord heeft gesloten om de Senaat paritair samen te stellen in de volgende legislatuur. Die kieswethervorming is een ware triomftocht geworden voor de Franstaligen zonder ook maar enige tegenprestatie ten aanzien van de Vlamingen. Deze regering, uw regering, mijnheer Verhofstadt, is de meest anti-Vlaamse die we gehad hebben in veertig jaar. Daar komt nu de minderhedenkwestie bij. Ook daar speelt u het spel van de Franstaligen mee. Natuurlijk, wanneer u de show kunt stelen en voor de camera's de Vlaamse Jan kunt uithangen, dan doet u dat en gaat u gordelen in de rand. Later geeft u blijk van uw grote bekommernis om de situatie van de Vlamingen in de rand. Alleen wanneer er politieke beslissingen moeten worden genomen en wanneer er politiek stelling moet worden genomen doet u het tegenovergestelde. Dan plant u de Vlamingen uit Halle-Vilvoorde het mes in de rug en geeft u niet thuis wanneer u zou moeten spreken.

U hebt blijkbaar veel kracht in uw benen, mijnheer de minister, maar van Vlaamse wilskracht is er geen sprake. Bovendien bent u hypocriet. U zegt dat het rapport-Nabholz niet bruikbaar is voor onze institutionele traditie – aldus uw woorden in de Senaat – maar tegelijk zegt u dat het wel een belangrijke bijdrage levert voor het binnenlands debat over de definitie die inzake nationale minderheden moet worden geformuleerd. In feite zegt u hiermee dat het rapport dus wel bruikbaar is voor binnenlands gebruik. Dat klopt ook. Het is ook bruikbaar voor binnenlands gebruik want men doet dat al maanden als het geen jaren is. Zo is er bijvoorbeeld het FDF dat in Vlaams-Brabant massaal folders in schreeuwende kleuren verspreidt in alle brievenbussen waarin ze vooraan het minderhedenverdrag dik in de verf zetten. Ze pakken uit met een foto van Lili Nabholz-Haidegger die wordt voorgesteld als een bondgenoot van het FDF. Daarnaast is er Carrefour dat voortdurend de nadruk legt op het minderhedenaspect en zegt dat de Franstaligen in de rand een minderheid zijn. In het laatste nummer gaan ze zelfs duizend jaar terug en zeggen ze dat er al duizend jaar lang Franstaligen in de rand zijn. Ze gebruiken de gekste argumenten, namen van hotels en restaurants, postkaarten met Franstalige vermeldingen en Franstalige scholen in de rand rond Brussel die er al sedert het beging van de twintigste eeuw zijn, terwijl iedereen weet dat het onderwijs toen natuurlijk overal Franstalig was. Dit is je reinste bedrog op kosten van de Franse Gemeenschap. De Franse Gemeenschap voert hier politieke propaganda die via Frankrijk wordt gesubsidieerd. Het minderhedenverdrag wordt nu dus al volop gebruikt voor binnenlands politiek gebruik. Wat in de Raad van Europa dreigt te gebeuren geeft natuurlijk voedsel aan al die leugens. Eens het rapport-Nabholz-Haidegger in de Raad van Europa is goedgekeurd zal het natuurlijk meer dan ooit worden gebruikt, ook en zeker op internationaal niveau.

Mijnheer de minister, u had de mogelijkheid om via de ambassades en via uw intergouvernementele contacten in te gaan tegen dat rapport-Nabholz. U had dat al lang gekund want u weet al lang wat er op til is en wat de inhoud van dit rapport zou zijn. U bent echter met de armen gekruist blijven zitten. U had uw gezag als eerste minister kunnen gebruiken namens het hele land om de leugenachtigheid van dit rapport te doorprikken. U hebt echter de moed niet gehad om dat te doen.

contre l'immobilisme de l'Etat belge. A présent, tout cela se révèle n'avoir été que de la poudre aux yeux: M. Verhofstadt est aujourd'hui le premier ministre du gouvernement qui a le plus desservi les intérêts de la Flandre en quarante ans. Je pense notamment aux accords du Lambermont, à la nomination de juges et d'agents de police francophones à Bruxelles et, évidemment, à la nouvelle loi électorale. M. Verhofstadt participe, il est vrai, au "Gordel", mais cela ne l'empêche pas de planter un couteau dans le dos des Flamands de Bruxelles-Hal-Vilvorde!

En vérité, l'attitude adoptée par le premier ministre à l'égard du rapport Nabholz et de la question de la convention pour la protection des minorités relève de l'hypocrisie. D'une part, il dit que le rapport ne peut être utilisé à l'échelle internationale et, d'autre part, il estime que ce rapport pourrait malgré tout apporter une contribution au débat à l'échelle nationale. Sur ce point, il a parfaitement raison: les francophones de la périphérie utilisent déjà abondamment le rapport à des fins politiques. Les francophones – et principalement le FDF, cela va de soi – font l'éloge de Mme Nabholz et de son rapport dans toute sorte de dépliants publicitaires et autres publications comme *Carrefour*, qui le citent abondamment à des fins de propagande politique.

Le premier ministre a commis une grave erreur: il a refusé de peser de son poids dans la balance pour relativiser le rapport. Ainsi, il aurait pu signaler que le recensement linguistique de 1947, sur lequel le rapport se fonde, est une falsification, que la demande de division de ce pays en zones linguistiques émanait de la Wallonie et que ce sont les Wallons qui ont mené une politique d'assimilation marquée le long de la frontière linguistique. Malheureusement, le premier ministre n'a pas estimé nécessaire de communiquer ces informations par le biais des canaux internationaux.

U had bijvoorbeeld kunnen zeggen dat de talentelling van 1947, waarop mevrouw Nabholz zich onder meer baseert, een grootschalige vervalsing was in puur repressieklimaat. Ook dat hebt u niet gedaan.

U had op het internationale forum kunnen vertellen dat het op vraag van Wallonië was dat de indeling in taalgebieden er is gekomen omdat de Walen geen tweetaligheid dulden. U had op het internationaal niveau kunnen vertellen dat het de Walen zijn die een assimilatiepolitiek hebben gevoerd langsheen de taalgrens, bijvoorbeeld in Edingen, Overmaas, Moeskroen en Komen waar ze de wet nog altijd niet toepassen en de Vlaamse scholen nog altijd niet financieren.

U had kunnen vertellen wie het slachtoffer is van de assimilatiepolitiek in Brussel. U hebt echter vooral gezwegen, u hebt niets gedaan op internationaal niveau. U had Europa ook kunnen gaan vertellen dat dit rapport voedsel geeft aan imperialistische bewegingen en dat het volstaat dat men in een bepaalde streek gaat wonen om meteen ook zijn cultuur te gaan opdringen. U had kunnen waarschuwen voor de gevolgen en voor het imperialisme dat afdruipt van bladen als Carrefour en folders als die van het FDF. U hebt dat niet gedaan, u hebt zich helemaal laten domineren door Louis Michel die in de regering blijkbaar alles op dit vlak heeft tegengehouden.

U laat toe dat dit internationaal rapport de waarheid op zijn kop zet en dat de Vlamingen met de vinger worden gewezen. U aanvaardt stilzwijgend dat de Vlamingen internationaal te schande worden gemaakt.

Mijnheer de eerste minister, ik kom tot mijn vragen. Wat hebt u gedaan om mevrouw Nabholz, die duidelijk partijdig was en die in FDF-pamfletten werd voorgesteld als een bondgenoot, op de juiste manier te informeren over de geschiedenis van onze instellingen? Hebt u daar nota's over? Kunt u die meedelen? Wat hebt u gedaan om de andere Europese landen te informeren? Waarom hebt u geen gebruik gemaakt van de diplomatieke kanalen? Waarom is er op dit vlak een groot verschil met de vorige regering? Wie heeft daarvoor gezorgd? Wat is daarvan de reden? Hoe komt het dat uw regering in alle talen gezwegen heeft? Wat gaat u doen nu het rapport zeer waarschijnlijk binnenkort zal worden goedgekeurd? Gaat u eindelijk een informatiecampagne opstarten namens de federale regering om het leugenachtige rapport te doorprikken? Het moet niet gaan om een informatiecampagne van de VLD, dit moet namens de federale regering gebeuren, ook namens de Franstalige ministers. Gaat u de geschiedenis van de instellingen van dit land en van de taalgebieden eindelijk internationaal uitleggen, in meer talen, of zult u met de armen gekruist blijven zitten? Tot slot, hoe zit het met de gesprekken inzake de minderhedenproblematiek en het minderhedenverdrag? Wanneer zullen die tot één of ander resultaat leiden en welke richting zal dat uitgaan? Ik meen dat hieromtrent geen compromissen mogelijk zijn. Men zal zeggen dat het in Vlaanderen en Wallonië om minderheden gaat of men zal vaststellen dat er geen minderheden zijn. Het lijkt mij onmogelijk om daar ergens tussenin te belanden. De regering zal dus kleur moeten bekennen.

Mijnheer de eerste minister, is het niet veel logischer om gezien dit rapport – dat een aanfluiting is van de waarheid en van de situatie in dit land en dat een loopje neemt met de werkelijkheid – de voorbereidingen in verband met de ratificatie te staken en gewoon te weigeren om dit kaderverdrag te ratificeren aangezien het toch zal worden misbruikt tegen ons land? Dat zou ons tenminste veilig stellen en verhinderen dat dit misbruikt wordt om de Vlamingen in Vlaams-Brabant nog verder in de verdrukking te brengen. Ik wacht met belangstelling op uw antwoord.

Avec l'aval du premier ministre, ce rapport présente une image tronquée de la réalité.

Quelles initiatives at-il prises pour informer correctement Mme Nabholz-Haidegger? Dispose-t-il de notes à ce sujet? Comment at-il informé les autres pays européens? Pourquoi n'a-t-il pas utilisé la voie diplomatique? Que compte-t-il encore faire pour dénoncer le caractère mensonger de ce rapport?

Qu'en est-il des discussions relatives à la convention du Conseil de l'Europe pour la protection des minorités nationales? Le gouvernement va devoir prendre position dans la mesure où un compromis semble impossible. Pourrait-on cesser les travaux préparatoires à la ratification de ladite convention afin d'éviter que les intérêts des Flamands soient lésés davantage encore?

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, u bent mooi binnen de tijd gebleven. Ik hoop dat de anderen dat ook zullen doen.

01.02 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik zal niet meer terugkomen op de inhoud van het rapport-Nabholz dat volgens mij genoegzaam bekend is. Ik wens evenwel nogmaals uitdrukkelijk te verwijzen naar de manier waarop dit rapport tot stand is gekomen.

Het initiatief voor dit rapport werd genomen door de Franstalige minderheid in de Rand omdat zij nu eenmaal de politieke wens koestert om aan te sluiten bij Brussel of de faciliteiten uit te breiden. Omdat er voor deze politieke wens geen politieke meerderheid te vinden is, zijn zij naar Straatsburg getrokken om via oneigenlijk gebruik van de kaderconventie het punt alsnog op de agenda te krijgen.

Mijnheer de eerste minister, in de Senaat hebt u geantwoord dat het rapport potsierlijk en naïef is.

01.03 Eerste minister Guy Verhofstadt: De heer Delpérée heeft dat gezegd.

01.04 Els Van Weert (VU&ID): Ja, maar u hebt zich daarbij aangesloten.

01.05 Eerste minister Guy Verhofstadt: Uiteraard, wie ben ik om de heer Delpérée tegen te spreken?

01.06 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de eerste minister, ik neem aan dat u die woorden ook voor uw rekening neemt. Ik wil er toch even op wijzen dat die uitspraak van de heer Delpérée terecht is. Het rapport geeft volgens hem geen enkele blijk van enige historische kennis over de verhoudingen tussen de Vlamingen en de Franstaligen in dit land. Bovendien is het rapport duidelijk eenzijdig opgesteld. De conclusie, namelijk de volledige tweetaligheid van België, is dan ook totaal potsierlijk te noemen.

Wat staat er nog in het rapport? Er blijkt een selectieve verwijzing te bestaan naar de uitspraken van het Arbitragehof. In paragraaf 10 wordt de jurisprudentie van het Arbitragehof inzake het territorialiteitsbeginsel en het belang daarvan voor de Belgische staatsrechtelijke constructie niet geduid. Bovendien wordt in paragrafen 15 en 16 verwezen naar het panel van experts. Mevrouw Nabholz trekt de conclusie dat in landen waar een staatsrechtelijk systeem van co-dominantie van de verschillende taalgroepen werd ingevoerd, dit federale evenwichtssysteem moet en kan worden verbroken door de waarborging van de rechten voor anderstaligen in de infranationale entiteiten.

Mijnheer de eerste minister, ondanks het feit dat u zegt dat de inhoud van dit rapport te verwaarlozen is en men er geen rekening mee moet houden, hebt u toch zeer weinig actiebereidheid getoond om de leden van de Raad van Europa ervan te overtuigen dat de goedkeuring van dit rapport totaal onzinnig is. U hebt terzake geen enkele inspanning gedaan om via de diplomatieke kanalen, die u ter beschikking heeft, op internationaal vlak duidelijk te maken hoe de verhoudingen in dit land liggen, welke evenwichten hier bestaan en welke bescherming er trouwens reeds is voor de minderheden.

Mijnheer de eerste minister, ik wens nogmaals de bezorgdheid uit te drukken over de gevolgen die een mogelijke goedkeuring van dit rapport alsnog zou kunnen hebben. Door zij die de petitie hebben ingediend en

01.02 Els Van Weert (VU&ID): L'initiative du rapport a été prise par la minorité francophone de la périphérie bruxelloise. Celle-ci cherche à obtenir le rattachement à Bruxelles ou une extension des facilités. Le premier ministre estime que ce rapport est grotesque et naïf, rejoignant en cela la position de M. Delpérée.

01.06 Els Van Weert (VU&ID): Aucune connaissance historique des relations entre les Flamands et les Wallons ne transparaît du rapport. Celui-ci propose d'instaurer le bilinguisme sur la totalité du territoire belge. Le premier ministre estime que le contenu de ce rapport est négligeable mais il ne s'est guère montré disposé à agir pour empêcher l'adoption du rapport ou pour clarifier la situation sur le plan international à propos de l'équilibre existant en Belgique. Si le rapport est adopté, il sera utilisé afin que la convention cadre puisse être ratifiée sans que d'autres conditions ne doivent être réunies.

Le premier ministre tentera-t-il, in extremis, d'informer correctement le Conseil de l'Europe au nom du gouvernement fédéral? M. Verhofstadt est-il en mesure de confirmer que la ratification du traité sur les minorités n'aura aucune incidence sur les garanties linguistiques actuelles et qu'elle continuera de dépendre de la définition du concept de minorité?

door een heel groot deel van de Franstalige politieke klasse in dit land zal dit rapport wel degelijk worden gebruikt om alsnog de ratificatie van de kaderconventie zonder bijkomende voorwaarden goed te keuren met de gevolgen daarvan inzake de uitbreiding van de faciliteiten.

Zult u alsnog in extremis trachten de leden van de Raad van Europa goed voor te lichten over de situatie in dit land? Zult u dit in alle duidelijkheid namens de federale regering doen? Kunt u nogmaals bevestigen dat de gemaakte afspraken in verband met de ratificatie van de kaderconventie onveranderd blijven? Dit betekent dat de ratificatie geen effect mag hebben op de bestaande evenwichten die grondwettelijk en wettelijk zijn verankerd, net als op de mechanismen en de garanties waarin reeds voorzien is.

De ratificatie moet bovendien afhankelijk worden gemaakt van een akkoord over de definitie van het begrip "minderheid".

01.07 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, dit is een dossier met zes dubbele bodems.

Ten eerste, vice-eerste minister Michel wenst communautaire vrede maar zijn partijgenoten spelen stokebrand. Ten tweede, dit is een dossier der doven. Er is een verschillend aanvoelen van de nationaliteit. Wij, Vlamingen, voelen ons onrecht aangedaan indien Franstaligen zich op ons grondgebied niet willen aanpassen. Omgekeerd voelen Franstaligen zich onrecht aangedaan wanneer zij zich moeten aanpassen. Tussen beide uitersten ligt het Belgische compromis dat niemand gelijk geeft en dat zonder geweld werd afgedwongen. In een vorige interpellatie heb ik dat haarscherp aangetoond. Mevrouw Nabholz weet dit maar toch is ze perfide wanneer ze zegt dat er een evenwicht bestaat door de Vlaamse minderheid in Wallonië en de Franstalige minderheid in Vlaanderen. Dit is niet waar want Vlamingen zullen zich niet op zo'n manier gedragen.

Ten derde, er is sprake van een verkeerd gebruikt verdrag. De 7 experts hebben in 1996 reeds gezegd dat een dergelijk verdrag moet dienen om de zwaksten, de bedreigden te beschermen. Wie zijn de bedreigden op het terrein? Het zijn de Vlamingen die worden verfranst in Brussel, het zijn de grondspeculaties die de Rand verfransen, het zijn de ziekenhuizen in Brussel waar men dierengeneeskunde toepast op de Vlamingen. Dit is wat mevrouw Nabholz zal beschermen. Ik laat de Vlaamse Beweging hier buiten beschouwing want dan kan ik nog een uurtje doorgaan.

Ten vierde, het is verschrikkelijk te moeten horen dat op 15 mei 2001 de heer Clerfayt in Le Soir verklaart: "Les francophones de la périphérie sont de plus en plus persécutés". Hij gaat dit ook vergelijken met de Koerden en de Tsjetsjenen. Mijnheer Clerfayt, ik ken Sint-Genesius-Rode, Wemmel, Kraainem, Linkebeek en ik ben tot tranen toe bewogen als ik die Franstalige sukkelaars in hun villa's zie afzien. Ik moet ook vaststellen dat er FDF-colleges zijn. Waar zitten die onderdrukten?

Ten vijfde, er is het grote verschil tussen klachten en doelstellingen. Waarover klagen zij: de rondzendbrief-Peeters. Verschrikkelijk! Men komt in Vlaanderen wonen en men krijgt een Vlaamse rondzendbrief. Dat is een ramp! De mensenrechten worden geschonden. Men vraagt cultuur, lezingen, bibliotheken. Men kan die krijgen want ze zijn niet wettelijk verboden, maar alleen moeten wij er nog voor betalen ook. Wat ze echt willen, is de faciliteiten uitbreiden, de taalgrens afschaffen, een Franstalige minderheid in Vlaanderen laten erkennen.

01.07 Ferdy Willems (VU&ID): Le rapport peut être interprété de plusieurs façons. Ainsi, en fonction des susceptibilités nationales, les Flamands se sentent lésés lorsque les francophones ne veulent pas apprendre le néerlandais, tandis que les francophones estiment qu'ils sont victimes d'une injustice personnelle lorsqu'ils sont contraints d'utiliser une autre langue. Quelles sont, en fait, les personnes menacées? A mon estime, ce sont les Flamands de la périphérie bruxelloise. Selon M. Clerfayt, les francophones sont de plus en plus opprimés. Mais où ces opprimés habitent-ils? Dans de grosses villas. Les francophones se plaignent abondamment, notamment à propos de la circulaire Peeters, mais ils souhaitent, au bout du compte, obtenir l'élargissement des facilités.

(...): (...)

01.08 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, dit kan niet. Ik ben aan het woord. Wat ze echt vragen, is een Franstalige minderheid in Vlaanderen erkennen. Dit is juridische spitstechnologie. Sta me toe een heel eenvoudige vergelijking te maken. In Catalonië wonen Spanjaarden maar die worden niet beschermd.

Wat zij echt willen is de taalverhoudingen in de bedrijven toepassen zoals in de negentiende eeuw: "Het is, gij moet zwijg, gij!" Dat is wat men terug wil.

Men is ook niet consequent want faciliteiten in die zin zouden tot de Vlaamse bevoegdheid moeten behoren. Op dat moment moet er een tweetaligheid komen van Aarlen tot Oostende en dan moeten de afgevaardigden van internationale instellingen – de Raad van Europa – niet door België maar door de gewesten worden geleverd.

Ten zesde, het belang. Ik zie de heer Clerfayt en de zijnen vechten voor dit rapport alsof heel hun politieke leven ervan afhangt. Ik zie de voormalige PSC dit als een voorwaarde stellen voor de Lambermont-akkoorden. Ik zie het rapport-Lagasse waarin wordt gezegd dat de goedkeuring van dit rapport de weg naar de rechtbank opent.

Terloops wil ik hier wel vermelden dat de heer Michel hier wel heeft gezegd met Lagasse niet akkoord te gaan. Het zou voor de Franstaligen van wereldbelang zijn. In werkelijkheid is het echter niet verplicht. Zelfs la chère patrie, la France ondertekent het niet. Het houdt geen voorwaarden in. Elk land stelt zelf bepalingen op en dat is essentieel. Er moet een definitie gegeven worden. Elk land moet bepalen welke groepen eronder vallen. Het is niet afdwingbaar. Rusland en Slovenië hebben het erkend. Vraag eens aan de Tsjetsjenen en de zigeuners hoe de rechten voor minderheden daar afgedwongen worden. Ze zijn niet afdwingbaar. Het is een kaderwet, het houdt geen enkel individueel recht in. Bovendien, en dat is niet onbelangrijk, moet het door zeven parlementen komen of, als de paritaire Senaat komt, kan het nog altijd door een van de zeven parlementen geëvoceerd worden. Wat wel reëel is, is dat heel deze opvoering ons imago als Vlaming of als Belg enorm schendt.

Ik kom tot mijn vragen waarvan sommige al werden gesteld. Welk initiatief heeft de regering al genomen? Mijnheer de premier, ik heb ook de kranten gelezen en de verslagen van de Senaat gezien van 12 september. U zult het hier waarschijnlijk nog eens herhalen. Geloof u nu zelf een consensus te bereiken? Ik zou wel eens willen zien hoe de Vlamingen en de Walen tot een consensus komen. Welk overleg is er geweest met de gewesten en de gemeenschappen? Komen er nog initiatieven? Ik kijk vooral uit naar het initiatief van de heer Manzelle, de Italiaan, of van de heer Stef Goris, hier aanwezig, of van collega Vanoost. Ik ben benieuwd welke amendementen zij zullen indienen in de Raad van Europa.

Ik kom tot de vierde vraag. Op 30 april heb ik door minister Vande Lanotte horen bevestigen dat de paritaire Senaat buitenlandse verdragen gaat goedkeuren en dat vind ik belangrijk. Als een van de zeven parlementen zich daardoor echter geëvoceerd voelt, kunnen ze dat opvorderen. Zo vervalt men opnieuw in de oude situatie. Indien u dit hier bevestigt, beschouw ik dat als een belangrijk feit.

Een vijfde vraag betreft de zigeuners. Duitstaligen vormen een minderheid in België. Ik vraag dat men minstens onderzoekt of dit ook

01.08 Ferdy Willems (VU&ID): Les francophones souhaitent revenir au temps des "patrons français".

La convention cadre sur la protection des minorités ne revêt aucune importance dans la mesure où elle n'est pas contraignante. Même la France ne juge pas utile de la signer. En revanche, la Russie l'a ratifiée. Peut-être devrions nous demander aux Tchétchènes comment les Russes traitent les minorités.

Dans l'intervalle, notre image de Belges et de Flamands a été ternie.

Quelles initiatives le gouvernement belge avait-il déjà prises ces derniers mois? Une concertation a-t-elle été organisée avec les Régions et les Communautés? D'autres initiatives seront-elles prises? Le premier ministre est-il en mesure de confirmer que le futur Sénat paritaire remplacera les sept parlements en ce qui concerne les traités internationaux, à moins qu'un des parlements ne récupère et n'exige cette compétence à propos d'un traité concret? Examinera-t-on si les Roms par exemple souhaitent être reconnus en tant que minorité?

geldt voor zigeuners, joden en Letseburgers. Deze drie categorieën vallen stricto sensu wel onder deze bepalingen.

Ik kom tot mijn conclusie. Ik heb destijds een aantal amendementen ingediend op de tekst van de heer Clerfayt.

01.09 Jean-Pol Henry (PS): U hebt zeker het verslag niet gelezen.

01.09 Jean-Pol Henry (PS): Il est manifeste que vous n'avez pas lu le rapport car toutes les réponses y figurent.

Le **président:** Monsieur Henry, comme vous, M. Willems lit toujours très sérieusement ses rapports, je puis vous l'assurer.

01.10 Ferdy Willems (VU&ID): Ik heb dat zeer goed gelezen. Ik zal een motie van aanbeveling indienen. Ik vraag dat men het verdrag goedkeurt maar dat het Parlement bepaalt wat minderheden zijn en vastlegt dat de Grondwet niet geschonden wordt. Kortom, ik vraag dat het verdrag herleidt wordt tot wat het is en niets meer en onze Belgische staatsstructuur met al zijn voor- en nadelen niet om zeep helpt. Het moet gedaan zijn dat wij Vlamingen verkrampd en angstig onze Vlaamse reflex beleven. Het moet gedaan zijn met de mentaliteit die in de kranten opnieuw opduikt van "Help, ze slaan ons weer de Waaltjes". Dat moet gedaan zijn. We moeten overtuigd zijn van onze eigen waardigheid, van onze eigen fierheid. We hebben van dit verdrag helemaal niets te vrezen op voorwaarde dat we doen wat het verdrag ons toelaat, in casu zelf bepalen onder welke voorwaarden en voor welke minderheden dit verdrag van toepassing zal zijn.

01.10 Ferdy Willems (VU&ID): Notre motion de recommandation tend à ce que nous puissions nous-même définir précisément le concept de "minorités" et déterminer les conditions requises pour ratifier la convention cadre. Les Flamands doivent être convaincus qu'ils sont sur un pied d'égalité avec les autres. Nous n'avons d'ailleurs rien à craindre de cette convention.

01.11 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, alhoewel men ervan mag uitgaan dat iedereen de relatieve waarde van het verslag, zeker op juridisch en internationaalrechtelijk vlak kent, zou het de zoveelste veroordeling in moreel opzicht zijn van een gemeenschap in hoofdorde binnen ons land. We moeten er, mijns inziens, alles aan doen om de internationale faam, ook van de Vlaamse Gemeenschap zo hoog als mogelijk te houden. Dat is de echte aanleiding van mijn interpellatie.

01.11 Paul Tant (CD&V): Entre-temps, nul n'ignore la valeur juridique du rapport de Mme Nabholz sur la protection des minorités en Belgique. Ce rapport constitue l'énigme camouflée infligée aux Flamands. Nous devons défendre notre honneur. Les francophones entretiennent à l'étranger l'image de Flamands intolérants et je n'ai pas l'impression que nos excellences agissent véritablement pour les contrer.

Dit tweede verslag, dat volgt op dat van de heer Columberg, hangt immers het beeld op van een onverdraagzaam Vlaanderen, een beeld dat door de Franstaligen tot mijn spijt, omdat het haaks staat op federale loyaliteit, in het buitenland zorgvuldig wordt gecultiveerd. Soms heb ik het gevoel dat onze minister van Buitenlandse Zaken op dit punt zeer weinig aan bijsturing doet. Daarvoor zijn de relaties met sommige partijen die in een samenwerkingsverband staan ten opzichte van hem wellicht meer determinerend dan de zorg om de internationale faam van een gemeenschap van dit land hoog te houden.

Au Sénat, le premier ministre a répondu aux questions posées par M. Van den Brande. Il a déclaré que le rapport de Mme Nabholz n'était d'aucune utilité sur le plan de la politique intérieure. Qu'entend-il par-là?

Mijnheer de eerste minister, als antwoord op de vraag van de heer Van den Brande hebt u gewezen op de onnuttigheid van dit verslag voor Belgisch binnenlands gebruik. Ik volg u daarin maar betwijfel steeds meer of dit met de werkelijkheid zal overeenstemmen. Als ik de reacties hoor, ook van partijen van uw meerderheid, kan ik niets anders dan vaststellen dat op dit ogenblik van het verslag reeds gebruikgemaakt wordt op binnenlands politiek vlak. Alhoewel iedereen kritiek heeft op het verslag moet men durven toegeven dat zeer weinigen het document grondig gelezen hebben, zeker in het buitenland. Dat is een probleem in de politiek, ook in de internationale politiek. Leugens zijn waar als ze gelooft worden! Dat lijkt het geval te zijn. In tegenstelling met de uitlatingen van de heer Vanoost stelt Ecolo dat wij zo snel als mogelijk tot een ratificatie van het verdrag moeten

komen.

01.12 Lode Vanoost (AGALEV-ECOLO): Dat is iets anders.

01.13 Paul Tant (CD&V): Dat is niet iets anders. Dit is immers de essentie van de conclusie van mevrouw Nabholz. Zij vindt dat ons land zo snel mogelijk tot de ratificatie moet overgaan. U weigert het verslag zo te interpreteren, mijnheer de eerste minister, omdat u in dat geval een definitie van minderheid zult moeten opstellen.

Op het ogenblik ontbreekt die definitie. Dat is de reden waarom u het beeld van de communautaire godsvrede probeert op te hangen. U weet echter perfect dat de geesten op dat punt mijlenver van elkaar verwijderd zijn.

Mijnheer de eerste minister, wat bedoelt u exact met “onnuttig voor binnenlands gebruik”? Waarop steunt dat oordeel? Welke praktische conclusies verbindt u daaraan?

Collega's, zonder dat ik het document tot op het bot wil uitspitten, moet het gezegd dat het verslag haaks staat op een van de uitgangspunten van heel onze staatsorde, in casu het territorialiteitsbeginsel. Als de eerste minister daarop doelt, ben ik het volkomen met hem eens. Wie meent zijn politieke handeling op dat verslag te moeten steunen, moet goed beseffen dat hij of zij hoekstenen verwijdt uit een ruim deel van de gebouwen die onze staatsordening gestalte geven. Zowel het Arbitragehof als het Europees Hof voor de Rechten van de Mens hebben het territorialiteitsbeginsel als een aanvaardbaar uitgangspunt vooropgesteld. Ten gronde, juridisch en internationaal rechterlijk hebben we, mijns inziens, geen enkele reden om ons bezorgd te maken over het rapport-Nabholz. Voor de goede faam van één gemeenschap van ons land is het rapport echter geen zaak waaraan men smalend aan voorbij kan gaan.

Mijnheer de eerste minister, er is nog een addertje onder het gras. In het ontwerp van resolutie van het rapport-Nabholz wordt gevraagd dat ons land zonder enig uitstel uitvoering zou geven aan het arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens van 23 juli 1968, beter bekend als de Belgische taalzaak. Blijkbaar weten sommigen nog steeds niet dat reeds heel lang uitvoering werd gegeven aan dat arrest. Door de grondwetsherziening en de wet van 23 december 1972 zijn de 6 randgemeenten waarover het arrest handelt, gevoegd bij het Nederlandse taalgebied. Met toepassing van het territorialiteitsbeginsel is dat probleem reeds lang van de baan. Blijkbaar was de deskundigheid van de betrokkene zo groot en heeft die het dossier zo grondig bestudeerd dat zij de geschiedenis belangrijker achtte dan de werkelijke juridische situatie in ons land. Dat punt is bijzonder illustratief voor het gebrek aan kennis waarmee in het dossier is opgetreden.

Mijnheer de eerste minister, ik kom tot mijn vragen.

Ten eerste, wat heeft de regering gedaan om te voorkomen dat het punt opnieuw zou worden opgenomen op de agenda nadat we er in het voorjaar in geslaagd waren het van de agenda te laten halen? U moet niet antwoorden dat u daartoe niet bij machte bent. Iedereen weet dat regeringsleiders in de feiten nogal wat invloed uitoefenen op de werking van de betrokken instanties. Wat heeft uw regering gedaan om te voorkomen dat de commissie de draad opnieuw zou opnemen.

(...)

01.13 Paul Tant (CD&V): En tout cas, Mme Nabholz témoigne d'une méconnaissance manifeste de ce dossier. Le projet de résolution dispose en effet que l'arrêt du 23 juillet 1968 de la Cour européenne des droits de l'homme concernant l'affaire relative à certains aspects du régime linguistique de l'enseignement en Belgique doit être appliqué sans attendre alors que cela est déjà le cas depuis les années septante.

01.14 Paul Tant (CD&V): Dat kan best zijn, collega. Ik ben zo vrij dat tegen te spreken, zeker inzake het feitelijk functioneren van de instelling in kwestie. Ik interpelleer de regering, geen collega-parlementsleden. Dat kan immers niet.

Mijnheer de eerste minister, wat bent u van plan te doen? U moet niet komen aandraven met het excuus dat u niets kunt doen en een formeel standpunt innemen. Op die manier hervallen we in de discussie die we vorige week in het huis hebben gevoerd.

Ik hoop dat de stemming ginder beter afloopt dan de stemming in het federale Parlement over de kieswet.

01.15 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: (...)

01.16 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de eerste minister, u mag dan niet vergeten degene die het aan het publiek moet uitleggen ook mee te sturen. We zullen hem hier natuurlijk missen.

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, geen persoonlijke rancunes.

01.17 Paul Tant (CD&V): Neen, maar ik mag toch ironisch zijn. Mijnheer de voorzitter, ik weet dat dit een kwaliteit is waarvan uzelf toch ook niet helemaal gespeend bleef. Sta mij echter toe mijn uiteenzetting te beëindigen.

In verband met de kieswet hebben we in de commissie heel wat tijd besteed om uit te maken of het betrokken wetgevend initiatief van de regering of van het Parlement uitging. Nu zitten we in een analoge discussie.

Men gaat ervan uit dat ginder het Parlement en niets dan het Parlement de beslissing neemt. Ik ben zo vrij om dat vanuit een relatief beperkte, maar reële kennis tegen te spreken. Ik nodig u dus uit, premier, om echt het mogelijke te doen. Ik vind dat de Vlamingen, en de Nederlandstaligen in het algemeen, het recht hebben op een poging van uw kant om onze goede faam bij iedere gelegenheid te behartigen.

Wat tot slot het binnenlandse politiek gebruik betreft, had ik graag geweten welk standpunt de federale regering inneemt ten aanzien van de eis van zowat alle Franstalige partijen, ook meerderheidspartijen, om snel tot een ratificatie van het verdrag te komen. Ik zou willen weten wat u nu van plan bent. Dit heeft al het voorwerp uitgemaakt van enig opbod. Dat heeft ertoe geleid dat er uiteindelijk, met de hakken over de sloot, een deel van de staatshervorming kon goedgekeurd worden. Hoe staat het daar nu mee? Bent u van plan daarmee voort te gaan? U beseft toch wel dat wij, vanuit Vlaamse zijde, geen vragende partij zijn. Dat is nogal duidelijk.

01.18 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, si j'interviens aujourd'hui, c'est un peu en dehors du contexte qui a été le nôtre jusqu'à présent. En effet, c'est en tant qu'habitant de la province du Luxembourg et, en particulier, du sud Luxembourg que j'interviens puisque le rapport de Mme Nabholz consacre un tout petit chapitre aux citoyens du sud Luxembourg qui parlent le luxembourgeois. Il me semble très important de tout mettre en œuvre pour conserver cette richesse dans cette région du pays, et ce pour plusieurs raisons.

Vous le savez aussi bien que moi. monsieur le premier ministre. 25.000

01.17 Paul Tant (CD&V): Qu'a fait le gouvernement pour empêcher que ce rapport figure à nouveau à l'ordre du jour de la commission? Quelles mesures le premier ministre prendra-t-il pour défendre notre bonne réputation? Quelle position adopte-il face aux francophones qui souhaitent procéder à la ratification de ce rapport le plus rapidement possible?

01.18 Josy Arens (cdH): Ik neem het woord als inwoner van de provincie Luxemburg, meer bepaald van Zuid-Luxemburg. Mevrouw Nabholz wijdt een paragraaf van haar verslag aan de inwoners van Luxemburg die Luxemburgs spreken. Ongeveer 25.000 Belgen, zowel Vlamingen als Brusselaars en Walen, hebben een betrekking in het Luxemburg. Het is belangrijk

Belges occupent un emploi au Grand-Duché de Luxembourg. Ces Belges sont des Flamands, des Bruxellois et des francophones. Il est important de parler la langue des gens chez lesquels on travaille. C'est un élément très intéressant sur le plan économique. Nous nous rendons compte également que le Grand-Duché de Luxembourg est un territoire où sont déjà installées de très nombreuses entreprises. Certaines d'entre elles commencent à nous dire très clairement qu'elles manquent de terrains pour continuer à se développer sérieusement et correctement au Grand-Duché et envisagent de venir s'implanter chez nous. C'est d'ailleurs déjà le cas de certaines entreprises qui viennent jusqu'à Arlon et même plus loin.

Je rappelle que le luxembourgeois est la langue nationale du Grand-Duché de Luxembourg. Il faut aussi savoir que de nombreux cours sont aujourd'hui organisés pour que des citoyens belges, qu'ils soient de Flandre, de Bruxelles ou de Wallonie puissent apprendre le luxembourgeois pour être plus compétitifs sur le marché de l'emploi luxembourgeois.

Aujourd'hui, nous demandons de tout mettre en œuvre pour aider cette région frontalière et votre gouvernement, monsieur le ministre, je le dis très franchement, a déjà fait des pas importants dans ce sens. Je pense notamment à toute la problématique de la fiscalité des communes frontalières. Vous le savez aussi bien que moi, la convention de septembre 1970 permet à ces travailleurs frontaliers belges du Grand-Duché de Luxembourg de payer tous leurs impôts au Grand-Duché, y compris les impôts communaux. Je remercie le ministre des Finances pour l'effort qu'il a consenti pour concrétiser un nouvel accord avec le Grand-Duché, permettant à nos communes de récupérer leur dû.

Je compte vraiment sur vous pour que, au niveau de la langue luxembourgeoise, nous puissions être reconnus comme minorité nationale et pour que le gouvernement ratifie très rapidement la convention sur la protection des minorités linguistiques, pour nous permettre de progresser le plus rapidement possible aux niveaux économique et transfrontalier.

01.19 Danny Pieters (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, zoals gevraagd zal ik proberen niet in herhaling te vallen. Er is veel terechte kritiek uitgebracht op het rapport-Nabholz. Het is echter niet onze taak om dat rapport hier te bekritisieren, de dame is trouwens niet aanwezig om zich te verdedigen. Het is wel onze taak de politieke consequenties van het rapport en de gevolgen die eraan zullen worden gegeven te bepalen.

Het is misschien een beetje raar, maar ik vind dat het rapport-Nabholz op zijn minst een aantal verdiensten heeft. Het heeft de verdienste duidelijk te stellen waarop de ratificatie van het Minderhedenverdrag en later van het protocol nummer 12 van het EVRM neerkomt. Het stelt drie duidelijke vragen en geeft er een antwoord op. Wat is een minderheid? Wat is het gevolg van een eventuele ratificatie van het Minderhedenverdrag? Wat is de betekenis van een mogelijke Belgische reserve? Op al deze vragen geeft mevrouw Nabholz een verhelderend antwoord. Het zou heel interessant zijn de antwoorden van de eerste minister en van de federale regering op deze vragen te vernemen. Het is immers weinig zinvol te zeggen dat het rapport als geheel niet bruikbaar is; het gaat om wat erin staat. Zijn de antwoorden van mevrouw Nabholz op die drie vragen verkeerd? Welk ander antwoord geeft de regering?

Ten eerste. wie is een minderheid in Belaië? De Belaische redering lijkt

dat men de taal spreekt van het land waar men werkt. In het Groothertogdom zijn er heel wat bedrijven die willen uitbreiden, maar met een tekort aan gronden kampen en ze wensen zich dan ook bij ons in Luxemburg te vestigen. Met het oog op de verbetering van het concurrentievermogen worden voor de Belgen die in het Groothertogdom werken heel wat cursussen Luxemburgs georganiseerd.

De regering heeft al heel wat gedaan om deze grensstreek te helpen, meer bepaald op het vlak van de fiscaliteit. Ik reken erop dat u het nodige zal doen om de Luxemburgs sprekende Belgen als minderheid te erkennen en dat u ervoor zal zorgen dat de regering het verdrag over de nationale minderheden snel ratificeert.

01.19 Danny Pieters (VU&ID): Il ne s'agit pas de critiquer le rapport Nabholz-Haidegger qui a, il est vrai, l'incontestable mérite d'apporter une réponse claire à diverses questions. Qu'est-ce qu'une minorité? Quelles sont les conséquences de la ratification de la Convention pour la protection des minorités? Comment faut-il interpréter l'attitude réservée de la Belgique à l'égard de la signature de cette convention?

Si le premier ministre réfute les réponses qu'apporte le rapport, il doit pouvoir en proposer d'autres.

Qu'est-ce qu'une minorité en Belgique? Les francophones de Zwevezele en constituent-ils une? Quelles sont les conséquences de la ratification? Lors d'interpellations

nogal wat moeite te hebben met dit antwoord, zowel deze regering als de voorgaande. Doorgaans wordt een stelletje professoren samengeroepen om een antwoord op die vraag te geven, goed wetende dat zij na verloop van tijd er toch niet uitgeraken, zodat het probleem weer wordt doorgeschoven. In zekere zin kan ik mij daarop verheugen, want zolang dat niet is gebeurd, zullen we niet tot een ratificatie van het verdrag kunnen overgaan; er bestaan precedentes.

Uit de Commissie van Venetië en uit de tekst die zal worden aangenomen, eerst door een juridische commissie en daarna door de parlementaire vergadering, blijkt intussen duidelijk wat minderheden zijn: onder meer de Franstaligen in Vlaanderen – voor wie het niet heeft verstaan – y compris la Flandre profonde. Dus ook in Zwevezele en Bommerskonten zullen de Franstaligen voortaan als een minderheid moeten worden beschouwd.

In Gent bestaat er misschien al een traditie.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, het bevalt mij ten zeerste dat u luistert en daarom zult u zeker kunnen onthouden dat deze vraag roept om een dringend antwoord. Misschien hebt u al een antwoord. Het heeft immers weinig zin te zeggen dat wat mevrouw Nabholz zegt zinloos is, als u niet weet wat het dan wel is.

Ik kom tot de tweede vraag. Wat is het gevolg van een ratificatie van het Minderhedenverdrag? Dat is natuurlijk totaal surrealistisch, want zelfs mevrouw Nabholz-Haidegger zegt terzake dat het juiste effect van een ratificatie van het Minderhedenverdrag het voorwerp van een diepgaande studie dient te zijn. Ze voegt er geruststellend aan toe – ik vind het prachtig dat zij ons geruststelt – dat de Franstaligen te veel hoop hebben, want waarover gaat het per slot van rekening? Het gaat over het taalbeleid, onder meer met betrekking tot de verspreiding van bladen, over de erkenning in Vlaanderen van Franstalige verenigingen, die een gelijke toegang moeten krijgen tot culturele centra, en van Franstalige cultuuruitingen, zoals bibliotheken, verenigingen, amateur-theaters en diavoorstellingen. Soms gaat het ook over onderwijs, soms ook niet. Het is eigenlijk heel mooi dat te analyseren. Eerst wordt gezegd dat zij natuurlijk geen recht hebben op onderwijs; zij hebben al schrik dat zij Vlaamse scholen zullen moeten oprichten voor een drietal Vlamingen in Wallonië; dat staat letterlijk in het rapport. Daarnaast staat er wel: “Het is nodig dat we toch rekening houden met het feit dat het Minderhedenverdrag zich vooral zal doen gelden op het vlak van culturele uitwisselingen, de media en het onderwijs”. Wat dat betreft, mogen we dus ook het een en ander verwachten.

Wat zegt de regering over het effect van de ratificatie van het minderhedenverdrag? Mijnheer de eerste minister, als ik uw vorige uiteenzettingen juist heb begrepen, zegt u eigenlijk “niets”, maar u zult mij straks misschien wel corrigeren. Het effect van de ratificatie van het minderhedenverdrag is blijkbaar niets, maar dan vraag ik mij af waarom wij het ratificeren, tenzij om de show te stelen, een eigenschap die deze regering wel vaker vertoont. In dat geval moeten wij toch weten dat wij niets ratificeren; zeg dat dan duidelijk. Als het wel iets is, zouden we wel graag weten wat het zal zijn. Of zult u daarvoor ook een commissie oprichten?

Ik kom tot de derde vraag. Wat is de betekenis van de Belgische reserve? België heeft geratificeerd, maar wil zelf uitmaken wat een minderheid is.

01.20 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Wij hebben getekend. De ratificatie gebeurt in het Parlement.

précédentes, le gouvernement a ignoré ces questions, mais les conséquences dans les domaines des échanges culturels, des médias et de l'enseignement sont bien réelles.

Est-il exact, comme l'indique le rapport Nabholz, que la convention n'est pas valable du fait des réserves émises par la Belgique?

J'exige une réponse claire à ces questions urgentes.

01.21 Danny Pieters (VU&ID): Ik heb mij vergist. Wat is het effect van een reserve bij de ondertekening, die later al dan niet moet worden bevestigd bij de ratificatie; want u kunt dat immers wijzigen. Wat is de betekenis daarvan? Daarover is mevrouw Nabholz-Haidegger zeer duidelijk. Zij zegt dat een reserve, zoals zij nu wordt geformuleerd, tot gevolg heeft dat de inhoud van het minderhedenverdrag in zijn kern wordt aangetast en dus volgens het Verdrag van Wenen niet geldig is. U kunt dat van tafel vegen, maar u moet wel argumenten daartegenover stellen. In dit land is het misschien voldoende luid genoeg te roepen om – volgens de peilingen – een groeiend aantal personen te overtuigen. In een internationale context volstaat dat niet altijd. Daar zijn toch nog enkelen – ook in de media – die kritisch kijken naar wat er is gezegd.

Mijnheer de voorzitter, ik maak een samenvatting. Het is heel eenvoudig. De eerste minister moet een antwoord geven op die drie essentiële vragen van het rapport-Nabholz. Als hij zegt dat het rapport niet bruikbaar is, moet hij ook zeggen waarom. Als de premier niet akkoord gaat met de definitie van minderheid, met het effect van de reserve en met de visie van het rapport-Nabholz op de gevolgen van het minderhedenverdrag voor België, moet hij het ons zeggen. Hij moet ons zeggen welke gevolgen het rapport wel heeft, welk het effect van de reserve zal zijn en wat wel een minderheid is. Als hij het ons niet kan zeggen, lijken de eerste minister en de regering een vreemde koers te varen in deze zaak. Wij bevinden ons nog in het proces van de goedkeuring van een verdrag door het Parlement – ik laat in het midden of wij dat snel of niet snel zullen doen –, terwijl wij niet weten wat een minderheid is, wat het effect is van het voorbehoud dat België formuleert en wat de gevolgen ervan zijn. Dat is de ogen sluiten wanneer men gevaar ziet.

01.22 Eerste minister Guy Verhofstadt: Mijnheer de voorzitter, ik verontschuldig mij bij de collega's dat ik bij de aanvang van mijn betoog verwijs naar het 52 bladzijden tellende verslag van het debat dat enkele dagen geleden in de Senaat over identiek hetzelfde onderwerp werd gevoerd. Men kan er een kopie van maken. Dit debat was interessant omdat alle partijen aan bod kwamen. Vragen werden niet alleen gesteld door de heren Van den Brande en Moens, maar ook door vertegenwoordigers van alle andere partijen, ook de Franstalige. Hier hebben we alleen de collega van cdH gehoord over het aspect Luxemburg. Ik herhaal, het was echter veel interessanter in de Senaat, omdat ook de heer Moureaux namens de PS, de heer Duvivier namens de MR en de heer Cheron namens Ecolo het woord hebben genomen over de grond van de zaak.

In het Nabholz-rapport wordt gewezen op het nut van een samenwerkingsakkoord tussen de twee gemeenschappen in ons land.

Le rapport Nabholz indique qu'il serait utile que les deux grandes communautés de notre pays signent un accord de coopération, ce qui est vrai. On conclut des accords de coopération sur tous les terrains et, dans ce domaine, on n'a pas été capable de le faire jusqu'ici.

Afgezien van de meer 'literaire' aspecten van het rapport-Nabholz, waar men het heeft over de nood aan verdraagzaamheid, openheid en samenwerking tussen de grote gemeenschappen, was er een zeer grote Franstalige reserve vanwege de heer Moureaux en de heer Cheron, eigenlijk van iedereen in de commissie over het rapport-Nabholz.

Ik heb dat zelf niet uitaelead. want ik wou uiteraard niet uitdaagend doen

01.22 Guy Verhofstadt, premier ministre: En commençant mon exposé, je vous renvoie au rapport circonstancié du débat que le Sénat a tenu sur le même sujet. Toutes les questions posées aujourd'hui y ont également été traitées et différents orateurs se sont longuement exprimés sur le fond de la question.

Het ware nuttig mochten de twee grote gemeenschappen in ons land een samenwerkingsakkoord sluiten.

J'admets avoir été animé de préjugés contre les sept interpellations sur le rapport Nabholz mais, en définitive, je suis très satisfait de cette fructueuse discussion.

in de commissie. Dat is mijn taak niet als eerste minister. De heer Caluwé van CD&V heeft dat echter uitgelegd, samen met de Franstaligen. Waarom? Als men regionale minderheden erkent, betekent zulks dat men de bescherming van de regionale minderheden moet overlaten aan de bevoegdheden van de gemeenschap. Dan krijgt men de regionalisering van de faciliteitenregeling. Dat is allemaal uitgelegd in de commissie. Dat is een zeer interessant debat.

Ik was in de Senaat binnengekomen met maar liefst acht interpellaties in het vooruitzicht – en ik tel deze van vandaag erbij – over het rapport-Nabholz, op een ogenblik dat we bezig zijn met Irak, met de begroting voor 2003, met de hele problematiek van de overstromingen en tientallen andere dossiers. De eerste interpellatie die ik in het Parlement krijg gaan niet over die concrete problemen. Ze gaan over het rapport-Nabholz. Ik kwam dus binnen in de Senaat met de vraag: waarom moeten wij vandaag als eerste interpellatie in het Parlement daar een antwoord op geven? Uiteindelijk, bij het einde van het debat dat rond half zes werd gesloten, was ik eigenlijk blij omdat uit de discussie die gevoerd werd in de bevoegde senaatscommissie zelfs over de taalgrens heen een vrij grote eensgezindheid blijkt over de bruikbaarheid in onze constitutionele traditie van het verdrag.

A ce sujet, il importe d'être clair. C'est à nous qu'il incombe d'établir des définitions de minorités et non au Conseil de l'Europe, ni à une quelconque personne qui rédige un rapport. Une procédure a donc été mise sur pied dans ce but. Nous devons l'entamer dans le cadre de la convention à ratifier par les parlements.

De definitie van de term "minderheid" moet door ons worden gegeven en niet door de Raad van Europa. De procedure is aan de gang. Dat moet gebeuren in het kader van het Verdrag en zal aan het Parlement ter ratificatie worden voorgelegd.

Hoe ver staat die procedure? Er is een eerste vergadering geweest van de experts van de Interministeriële Conferentie in juli. Er is een tweede vergadering vooropgesteld op 25 september om te pogen een gezamenlijke definitie te vinden van 'minderheden'. Dat is trouwens afgesproken naar aanleiding van de goedkeuring van de Lambermont-akkoorden.

La Convention stipule explicitement que chaque gouvernement décide lui-même quelles sont les minorités. C'était également la condition à laquelle le ministre Michel a subordonné la ratification. Les minorités seront définies en concertation avec les différents groupes linguistiques. La commission du Sénat s'est exprimée unanimement à ce sujet.

Wij hebben trouwens de ondertekening gedaan onder een dubbele voorwaarde. Nu vraagt de heer Pieters wat die dubbele voorwaarde inhoudt. Dat houdt in dat wij zelf de definitie van 'minderheden' zullen bepalen. En dat mogen wij, mijnheer Pieters. U moet het verdrag goed lezen: "Elke staat heeft het recht om zelf de definitie van 'minderheden' te bepalen." Dat staat daar in. Wij eigenen ons die voorwaarde niet zelf toe. Het staat in de conventie en het staat in het verdrag dat wij die mogelijkheid hebben. Dat is ook de voorwaarde die door minister Michel is geuit op het ogenblik van de ondertekening.

Ten tweede hebben we gezegd dat er rekening moet worden gehouden met onze grondwettelijke bijzondere wetten. Dat is de tweede reserve die we hebben uitgetekend. U vraagt wat dat betekent. Dat betekent alles. Dat betekent dat in het verdrag en in de conventie staat dat wij dat mogen doen en wij zullen van die mogelijkheid gebruik maken.

Ik weet dat sommigen sceptisch zijn en denken dat we er niet in zullen slagen. Ik ben er zelf ook niet zeker van dat we in de komende weken en maanden een definitie voor 'minderheden' zullen vinden terwijl voorgaande regeringen en voorgaande meerderheden daar nooit in geslaagd zijn. Maar één zaak is duidelijk: wij zullen die bepalen. Wij zullen die bepalen in het kader van de Interministeriële Conferentie die wij hebben opgericht, Nederlandstaligen en Franstaligen samen. In de commissie van de Senaat heb ik een vrij grote eensgezindheid gevonden.

J'ai cité M. Delpérée en discutant des problèmes soulevés par le rapport. Je n'ai pas été contredit par nos collègues du Sénat quand j'ai dit que c'était à nous à définir le concept de minorité et non au rapport. Celui-ci est une résolution contenant des points intéressants, notamment la nécessité d'avoir un accord de coopération entre les communautés. Il faut reconnaître que ce n'est pas normal que nous ne soyons pas capables d'y arriver. Si on estime que notre système fédéral fonctionne bien, il doit être possible d'obtenir un accord de coopération entre les communautés. C'est donc à nous qu'il appartient de définir le concept de minorité chez nous et non au rapport Nabholz ou via une résolution du Conseil de l'Europe. Je pense qu'il y avait une certaine unanimité dans la précédente discussion sur ce point.

Ik heb trouwens ook al uitgelegd waarom ik denk dat met onze constitutionele traditie de erkenning van regionale minderheden meer een probleem zal scheppen dan dat het een en ander oplost. Op die manier geeft men immers de bevoegdheid rond die problematiek aan de gemeenschappen. Ik denk niet dat het de wens is de gemeenschappen in ons land – tenminste niet van alle gemeenschappen – om de bevoegdheden over de faciliteiten te communautariseren of regionaliseren. Integendeel, het is een eigenheid van onze constitutionele traditie dat de federale overheid dat doet, ook in de toekomst.

Voor het overige, mijnheer de voorzitter, wil ik u even herinneren aan het rapport-Columberg. Toen heeft men gesproken over de algemene tweetaligheid in ons land. Het is daarvoor zeventig jaar te laat. De Vlamingen hebben dat in de jaren '30 voorgesteld. Men heeft dat toen niet gewild. Dan moet men na zeventig jaar toch rekening houden met wat er in die zeventig jaar is gebeurd.

Ik denk dat we hier een rapport hebben dat zeker op een aantal punten interessante elementen bevat. Ik herhaal het nogmaals: dat is zeker zo wat het samenwerkingsakkoord tussen de gemeenschappen in ons land betreft. Voor de rest gaat het toch in tegen een aantal constitutionele en institutionele tradities in ons land, wat mij in de commissie in de Senaat ertoe heeft bewogen te zeggen dat volgens mij – en ik ben daar niet alleen in – het rapport niet bruikbaar is.

Nu vraagt men mij wat ik daaraan gedaan heb. Dat is de volgende vraag die gesteld is. Ik heb daar al op geantwoord in de commissie in de Senaat. Ik heb uitgelegd dat minister Michel en ikzelf de delegatie hebben ontvangen van de Raad van Europa. We hebben uitgelegd dat de redenering in het rapport volgens ons niet klopt. Ik heb toen in de Senaat getuigd dat ook minister Michel dat met zoveel woorden heeft gesteld.

Dan vraagt men mij of ik iets meer zal doen. Zal ik het comité van Ministers in werking stellen? Men kan het comité van Ministers pas in werking stellen op het ogenblik dat er een formele goedkeuring is van de resolutie, niet eerder.

Ten tweede heb ik gezegd dat ik het politiek niet verstandig vind om dat te doen. Immers, wie hier zegt dat het rapport onbruikbaar, niet juist of niet goed is, moet mij eens uitleggen waarom het dan nodig is om daarover zoveel te interpellieren en daar zoveel belang aan te hechten. Het is het een of het is het ander.

Ik heb onderstreept dat wijzelf onze verantwoordelijkheid op ons zullen nemen. Het rapport-Nabholz is een element in de discussie. Het

Ik heb de heer Delperée vaak geciteerd om de problemen te identificeren en ik werd niet tegengesproken in de Senaat. Ons rapport bevat goede ideeën en, als ons federaal systeem goed werkt, zal een akkoord tussen de Gemeenschappen kunnen worden ondertekend. Maar wij zullen bepalen wat een minderheid is en niet het rapport-Nabholz-Haidegger. De Senaat is daarover nogal eensgezind geweest.

J'estime, à la lumière de nos septante années d'expérience et de tradition fédérale constitutionnelle, que le transfert aux Communautés de compétences dans le domaine des facilités linguistiques et autres nous vaudrait des ennuis à coup sûr. J'avais adopté le même point de vue à l'époque du rapport Columberg.

En bref donc, le rapport Nabholz comporte des points positifs mais n'accorde pas une attention suffisante à nos traditions. Qu'ai-je fait à cet égard? Le ministre Michel et moi-même avons reçu au Sénat une délégation du Conseil de l'Europe à laquelle nous avons clairement fait part de nos objections à l'égard du rapport. Il n'est pas question de faire appel au Comité de ministres. Ce ne serait envisageable qu'après l'adoption de la résolution mais serait politiquement malvenu. Nous devons assumer nos responsabilités et décider nous-mêmes de l'attitude à adopter. Il n'est pas utile de donner à cette affaire plus d'ampleur qu'elle n'en a déjà.

Je renvoie au rapport provisoire du Sénat qui propose un texte complémentaire et des commentaires.

rapport bevat een aantal verstandige punten, maar het bevat ook een aantal onbruikbare aanbevelingen. De belangrijkste daarvan is het advies om met regionale minderheden te werken. Dan riskeert men dat de discussie wordt geopend over de communautarisering en de regionalisering van de rechten van de minderheden. We zullen zelf bepalen wat we moeten doen. Ik ben niet van plan om daar meer lawaai over te maken dan ik denk dat daarover al gemaakt is de voorbije tijd.

En ce qui concerne la question relative à la situation au Luxembourg, je répondrai que si vous souhaitez que la Communauté française intervienne, il faut le lui demander. Comme vous le savez, l'enseignement est une compétence communautaire; dès lors, il me semble que les questions qui s'y rapportent devraient être posées dans une autre enceinte que celle-ci.

Pour le reste, comme vous l'avez déjà remarqué, des efforts sont faits en vue d'entretenir un maximum de liens positifs avec notre partenaire qu'est le Grand-Duché de Luxembourg.

Mijnheer de voorzitter, mijn antwoord is niet zo gedetailleerd als in de Senaat, maar ik verwijs naar het voorlopig verslag van het drie uur durende debat in de Senaat waarbij alle elementen uitvoerig aan bod kwamen.

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, sommige collega's beweren dat zij niet in het bezit werden gesteld van dit verslag. Kunnen wij dat nog krijgen?

01.23 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Ja, ik zal het u geven.

De **voorzitter**: Dan zal ik het onmiddellijk laten verspreiden.

01.24 **Paul Tant** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, als ik het goed begrijp dan kan dat verslag nog niet ter beschikking zijn.

01.25 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: (...)

01.26 **Paul Tant** (CD&V): De eerste minister moet zijn huiswerk proper maken. Dat is de reden waarom wij op het definitief verslag moeten wachten. Dat is duidelijk.

01.27 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer Tant, voor die ene keer dat u wordt "geklopt" door de Senaat moet u tegen uw verlies kunnen.

01.28 **Paul Tant** (CD&V): (...)

De **voorzitter**: Inmiddels ontving ik de officieuze versie van het verslag van mevrouw Vautmans en u zult het ook in die zin behandelen, mijnheer Tant. Wat dat betreft, bent u bijzonder goed te vertrouwen en andere collega's trouwens ook.

Ik geef thans het woord aan de leden die wensen in te gaan op het antwoord van de eerste minister.

01.29 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, de

Wat de provincie Luxemburg betreft, moet u zich tot de Franse Gemeenschap wenden als u wil dat zij maatregelen neemt, met name op het stuk van het onderwijs. Die vraag moet in een andere instelling worden gesteld.

Zoals u al heeft kunnen vaststellen, zijn de betrekkingen met ons buurland, het groothertogdom Luxemburg, voorts uitstekend.

Le **président**: Ce rapport peut-il nous être communiqué?

01.23 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: J'ai ici le rapport officieux. Je puis vous le communiquer.

01.26 **Paul Tant** (CD&V): Voilà la preuve qu'il n'est pas terminé. Le premier ministre doit mieux préparer ses interventions.

Le **président**: Il s'agit d'un rapport officieux. J'attends dès lors des membres ici présents qu'ils le traitent en tant que tel.

01.29 **Bart Laeremans** (VLAAMS

eerste minister verbaast zich erover te worden ondervraagd over een dergelijke aangelegenheid, maar niet over de problemen inzake wateroverlast bijvoorbeeld.

Op die manier, mijnheer de eerste minister, trachtte u de zaak van bij de aanvang te minimaliseren en te doen alsof er niets aan de hand is en het eigenlijk slechts een storm in een glas water is. Toch wens ik erop te wijzen dat het hier gaat om een belangrijk internationaal orgaan, met name de Raad van Europa. Dit orgaan, dat toch een bepaald gezag heeft en via hetwelk een aantal verdragen werden goedgekeurd, dreigt ons binnenkort streng met de vinger te wijzen en dreigt de Vlamingen in een officieel document ervan te beschuldigen de Franstaligen te verdrukken op een wijze die bijna vergelijkbaar is met wat er gebeurde in de voormalige Oostbloklanden.

Niet alleen van Franstalige kant, maar ook uit internationale hoek is men van oordeel dat wij zwaar in de fout gaan en die stelling draagt de goedkeuring weg van een paar honderden parlementsleden van alle mogelijke nationaliteiten. Dit dreigt een verregaande politieke actie te worden en het lijkt mij bijgevolg ook logisch dat u hierover wordt ondervraagd, mijnheer de eerste minister.

Andermaal wuift u echter alles weg en beschouwt u het rapport Nabholz-Haidegger als onbruikbaar. Volgens u is het niet logisch dat hieraan veel belang wordt gehecht, want hoe meer belang eraan wordt gehecht, hoe meer het zou kunnen worden aangewend. Bovendien zei u dat in de Senaat niemand er werkelijk belang aan hecht. Dat is evenwel niet waar, mijnheer de eerste minister, want als men ziet hoe bepaalde delen van de MR, van een regeringspartij van de meerderheid, het FDF, maar ook andere leden van de meerderheid en zelfs Ecolo, met dat rapport zwaaien en in lokale bladen propaganda maken omtrent mevrouw Nabholz-Haidegger als zijnde een belangrijke, vermaarde en zeer ervaren juriste die belangrijke uitspraken doet, dan is dat niet zonder meer onder de mat te schuiven, maar dan is dat van bijzonder groot belang.

Bovendien wordt het verslag in het laatste nummer van Carrefour ook bijzonder zwaar uitgespeeld. Hierachter schuilt een belangrijke Franstalige strategie om aan de Raad van Europa duidelijk te maken hoe belangrijk zij wel zijn omdat zij al meer dan duizend jaar in de rand wonen. Die strategie negeert u echter; u wenst ze niet te zien en u erkent het belang van deze aangelegenheid niet, mijnheer de eerste minister. Dat snap ik niet. Ofwel speelt u een spelletje en tracht u zonder meer alles weg te wuiven. Ik vrees echter dat u niet weet wat er zich op het terrein in Halle-Vilvoorde afspeelt en in welke mate de Franstaligen dit uitspelen in hun kiescampagnes, in hun huis-aan-huis-folders.

In huis-aan-huis-folders van het FDF, een partij die deel uitmaakt van uw regering, mijnheer de eerste minister, wordt mevrouw Nabholz-Haidegger zwaar uitgespeeld.

Voorts, uw bewering als zouden wij te veel lawaai gaan maken mochten wij ons mengen in het internationaal debat is evenmin juist. U weet ook wel dat de regering geruisloos en met de nodige stille diplomatie haar diplomatieke kanalen kan aanwenden en de ambassades kan inzetten. In tegenstelling tot de vorige regering weigerde u evenwel ook maar iets te ondernemen. U liet begaan, omdat minister Michel wou dat er geen initiatief werd genomen.

Eigenlijk neemt u geen standpunt in. Voor binnenlands gebruik in de commissie beschouwt u het als een belachelijk verslaa. U aaf een

BLOK): Le premier ministre minimise la question. Or, le Conseil de l'Europe est une instance internationale de première importance qui, dans son rapport, accuse notre pays d'opprimer la minorité francophone. Ce n'est pas rien.

Le premier ministre fait peu de cas du rapport et le gouvernement, lui non plus, n'y accorde soi-disant aucune importance. Voilà qui est inexact: différents membres du MR, certainement au sein du FDF, et même d'Ecolo, se font l'écho du discours de Mme Nabholz. Il suffit de lire le journal *Carrefour*.

Le premier ministre ne veut pas ouvrir les yeux. Soit il joue un jeu, soit il n'a pas conscience du profit électoral que les francophones essaient de tirer de la situation.

Le premier ministre estime que la Belgique ne doit pas faire trop de tapage sur la scène internationale. Il nie dès lors toute possibilité d'action discrète sur le plan diplomatique et cède sous la pression du ministre Michel qui ne souhaite rien entreprendre. Le premier ministre est-il par exemple disposé à envoyer notre histoire constitutionnelle, l'histoire de notre pays, à toutes les ambassades? Le document rendant compte de l'entretien organisé au Sénat avec la délégation du Conseil de l'Europe n'est pas suffisant. Il doit être doté d'un statut formel et officiel.

antwoord op mijn vraag of u bereid bent een uitvoerige nota op te stellen, houdende de institutionele geschiedenis en de historiek van de taalgebieden in België en dergelijke. Hieruit leid ik af dat zo'n nota niet zal worden opgesteld.

01.30 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Ik stond onderhouden toe.

01.31 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Aan de delegatie van de Raad van Europa stond u inderdaad een onderhoud toe van amper een half uur of een uur, maar dat is niet wat ik bedoel.

De bedoeling is niet dat u een paar woorden uitspreekt in een vertrouwelijk gesprek, maar dat u een formeel document opstelt namens de Belgische regering gericht aan de internationale ambassades en regeringen en waarbij u hen meedeelt dat het verslag onzin is. Het is niet voldoende hier te komen zeggen dat het rapport onbruikbaar is.

01.32 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Ik verstrek antwoorden op de vragen van dit Parlement, maar van geen enkel ander. Is dat duidelijk?

Wenst u zich misschien te moeien met de Raad van Europa?

Ik ben slechts verantwoording verschuldigd voor dit Parlement. Ik word niet ondervraagd door de Raad van Europa, maar door het Belgische Parlement.

01.33 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Als uw regering op internationaal vlak met de vinger wordt gewezen, dan moet u als leider van de regering ook op internationaal vlak antwoorden en mag u zich niet beperken tot goedkope beweringen in dit Parlement en stilte op internationaal vlak. Dat is volkomen verkeerd.

Voor het overige leerde u ons eigenlijk niets nieuw. U zei dat u de definitie zou bepalen, maar dat wisten wij al. Daar bent u al lang mee bezig, maar er is geen schot in de zaak. Indien u dit tempo aanhoudt, dan wordt de zaak zonder meer doorgeschoven naar de volgende legislatuur.

Mijnheer de eerste minister, in mijn motie zeg ik dat het wenselijk zou zijn alles af te blazen en het rapport niet te ondertekenen. U houdt echter alles in het vage. U belooft wel te zullen onderhandelen en de definitie te zullen geven, maar u hebt niet eens het lef om te zeggen welke de limiet is waartoe de Franstaligen u dwingen. U doet net alsof er niets aan de hand is, terwijl er binnen enkele weken opnieuw zal worden vergaderd.

Een duidelijke houding zou erin bestaan in deze zaak, waarbij een internationaal orgaan ons onterecht ervan beschuldigt allerlei praktijken toe te passen, elke voorbereiding tot ratificatie op te zeggen tot de zaken zijn uitgeklaard op internationaal niveau en u alle landen ervan kon overtuigen dat dit rapport een groteske leugen is. Dat is echter precies wat u niet durft.

Een positief punt aan het rapport Nabholz-Haidegger is volgens u het cultureel samenwerkingsakkoord tussen Franstaligen en Nederlandstaligen. Weet u wel, mijnheer de eerste minister, dat precies uw partijgenoot Patrick Dewael, minister-president van Vlaanderen, dit tot op heden niet wou doen omwille van het imperialisme van de Franse Gemeenschap in Vlaams-Brabant, omwille van blaadjes zoals Carrefour, die via een omweg via Frankrijk worden gesponsord door de

01.32 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Je ressortis quand même au Parlement fédéral et je ne dois dès lors pas répondre de mes actes devant le reste du monde.

01.33 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Lorsque l'on est pointé du doigt au niveau international, on se doit de répondre.

Le premier ministre ne nous apprend rien de neuf. A mon estime, nous devons tout arrêter et ne pas ratifier la convention. Il faut d'abord convaincre le monde de la légitimité de nos objections.

Le premier ministre souhaite par ailleurs que l'accord de coopération culturelle soit également approuvé dans le cadre d'un large compromis relatif au débat sur les minorités. Je vous rappelle que le ministre-président Dewael y était opposé. L'électeur s'en souviendra.

Franse Gemeenschap en omwille van al de onwettelijke initiatieven die betrokkenen nemen? In dat verband denk ik bijvoorbeeld aan de heroprichting van de adviesraad voor de Franstaligen op 5 juni, terwijl de Raad van State hun statuten had vernietigd. Het is omwille van dergelijke imperialistische praktijken dat het cultureel samenwerkingsakkoord niet zal doorgaan.

Gezien hoe u beslag legt op de Vlaamse regering, onder meer in het dossier met betrekking tot Wezembeek-Oppem, vrees ik dat u het cultureel samenwerkingsakkoord zult opleggen aan de Vlaamse en Franstalige regeringen, in het kader van een algemeen en ruim compromis om tot een definitie te komen van het minderheden verdrag. U bent een zeer ingewikkeld en perfide compromis aan het voorbereiden, waarbij het cultureel samenwerkingsakkoord een belangrijke rol zal spelen. Dat zullen wij in elk geval duidelijk maken in Vlaams-Brabant. De kiezers zullen hiervan snel op de hoogte worden gesteld.

01.34 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik betreur het dat de eerste minister nogal licht gaat over de beeldvorming die internationaal ontstaan is door de mogelijke goedkeuring van het rapport-Nabholz waarbij wij als Vlamingen een beetje afgeschilderd worden als onverdraagzamen die onbehoorlijk omspringen met een minderheid. Ik denk dat dit een bezorgdheid is die ook de federale regering aangaat. Ik vind dat u daar te weinig aandacht voor hebt en te licht mee omspringt. U hebt trouwens gezegd dat minister Michel in dat gesprek met de Raad van Europa met zoveel woorden de redenering die u hier maakt heeft bijgetreden. Als wij "met zoveel woorden" zeggen, dan moet ik eerlijk zeggen dat ik daar wat achterdochtig over ben.

01.35 Eerste minister Guy Verhofstadt: Mag ik even onderbreken? Diezelfde bezorgdheid is in de Senaat door de heer Moureaux geuit. Mag ik hem even citeren?

"Je préférerais de loin que nous ne soyons pas amenés à discuter dans les enceintes internationales de cette situation, tant pour la dignité de la Flandre que pour celle de l'ensemble de notre Etat". C'est évident.

Het is dus de gezamenlijke bezorgdheid van iedereen: van de federale regering, van u, van de Kamer, van de Senaat, van de Nederlandstaligen en van de Franstaligen. Hij zegt nog veel meer. Ik zal dat straks misschien voorlezen, als de heer Henry het woord neemt. Het gaat dan over de onbruikbaarheid. Er was bijna unanimiteit, dus ik zie het probleem niet zo zitten.

01.36 Els Van Weert (VU&ID): Ik zal de tekst goed nalezen, mijnheer de eerste minister, en niet nalaten er te gepasten tijde naar te verwijzen, op het moment dus dat er knopen moeten worden doorgehakt.

Dan is er nog het aanvaarden van de krijtlijnen door de Franstaligen, zoals u met volle overtuiging stelt. Ik heb daar wel enige twijfel bij. Immers, waarom doet men er dan zo lang over om te komen tot een definitie van het begrip "minderheid", als er dan toch geen problemen zijn en men binnen het huidige kader wil blijven werken, met aanvaarding van wat wettelijk en grondwettelijk is verankerd? Ik heb de stellige indruk dat – zoals reeds herhaaldelijk werd aangetoond – ook groepen uit uw eigen meerderheid het hier niet mee eens zijn en dat zij het rapport zullen aanwenden om aan een en ander te tornen. Daarom vraag ik uitdrukkelijk in de motie om die principes opnieuw te bevestigen.

01.34 Els Van Weert (VU&ID): Le premier ministre fait peu de cas de l'image négative des Flamands créée par le rapport Nabholz, selon laquelle les Flamands ne se soucient guère du sort des minorités. Je m'interroge également sur la déclaration selon laquelle le ministre Michel serait tout à fait d'accord avec vous.

01.35 Guy Verhofstadt, premier ministre: Même le sénateur Moureaux défend notre position.

Il suffit de lire le rapport du Sénat pour comprendre l'attitude de M. Moureaux à l'égard de ce dossier. Sa préoccupation transgresse tous les niveaux de pouvoir de ce pays.

01.36 Els Van Weert (VU&ID): Par ailleurs, si les limites sont effectivement acceptées par les francophones, je me demande pourquoi la définition de la notion de "minorité" se fait tant attendre.

J'ai quand même l'impression que différents groupes, y compris au sein de la majorité, saisissent l'occasion que leur offre ce rapport pour revenir sur les principes déjà établis.

01.37 Ferdy Willems (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, laat ik beginnen met de uiteenzetting van de heer Arens. Bij een vorige gelegenheid heb ik het met hem zeer uitgebreid en gemotiveerd opgenomen voor de Letzeburgers. Mijnheer de eerste minister, u vergist zich. U hebt twee verdragen door elkaar gehaald. Ik bedoel dan het verdrag inzake de Europese minderheidstalen. Op dat vlak hebben zij van het Waalse Gewest reeds een en ander bekomen. Hier vragen zij echter meer, net zoals wij. Het gaat over de erkenning als minderheid en dat is niet hetzelfde. Deze discussie heb ik ook al gevoerd met de voorzitter van deze commissie.

Ten tweede, het rapport vraagt een akkoord van de twee gemeenschappen, maar mijnheer de eerste minister, er is reeds een dergelijk akkoord. Heel onze Belgische staatshervorming, heel de grenselgrondwet, heel de faciliteitenregeling, heel dat systeem met compromissen en goede en slechte kanten is reeds dergelijk akkoord. Mevrouw Nabholz moet dat zelfs niet vragen. Het is er en het is zelfs voorbeeldig, vergeleken met andere landen.

Ten derde, de hatelijkheden. Het is zo – en ik betreur dat – dat de Vlamingen in het buitenland stevast worden afgeschilderd als onverdraagzamen, om het nog maar niet te hebben over neonazi's. Zelfs dat laatste wordt soms gezegd. Dat begint mij grondig de keel uit te hangen. Ik herinner u even aan de nog recente geschiedenis, dingen die ik zelf van nabij heb meegemaakt: de pesterijen van de heer Nols; Retour à Liège dat geen subsidies wil geven aan Vlaamse cultuurverenigingen en huisvestingsmaatschappijen en dit zelfs ondanks veroordelingen; Komen waar de Waalse Gemeenschap wettelijk verplicht is een Vlaamse school te subsidiëren en dat weigert; Van Overstraeten die in Nijvel is verkozen en door het Waals Parlement wordt buitengezet terwijl Van Eycken als FDF'er in het Vlaams Parlement alle mogelijke rechten geniet. Ik vraag mij af wie hier eigenlijk wie verdrukt.

Ik geef toe dat er ook aan de andere kant hatelijkheden worden geuit. Sommigen in Vlaanderen hangen een hatelijk beeld van de Walen op, als luiaards bijvoorbeeld. Dat is verschrikkelijk. Ik herinner mij het "Walen buiten" uit mijn eigen studententijd. Dat was een stompzinnige slogan. "Leuven Vlaams", akkoord. "Walen buiten" heb ik nooit over mijn lippen kunnen krijgen. Die pesterijen moeten ophouden. Heel dat gedoe van mekaar telkens aan te vallen, te kleineren, te treiteren en te pesten, dat hoort daarbij. Dat stoort mij grondig. Dit is temps passé, dit is verleden tijd. Wij moeten naar de toekomst gaan.

Ik vond het heel boeiend, mijnheer de eerste minister, dat u mij gelijk gaf en zei dat voor de Francofonen de logica van het voorstel Clerfayt en consorten dan inhoudt dat de faciliteiten inderdaad onder Vlaams beheer zouden moeten vallen. Ik wil wel eens zien of zij dit aanvaarden. Dit houdt impliciet ook in dat afgevaardigden in Europese en internationale instellingen niet door de federale staat worden geleverd, maar door de gewesten.

U hebt tegenover dit Parlement gesneerd dat het eerste waarover u moest komen antwoorden, dit Nabholz-tekstje was.

Andere belangrijke dingen die de wereld beroeren zoals Irak raken volgens u dit Parlement niet. Dat is niet juist. Alleen ik al – ik ben er maar een van de 150 – heb nu reeds vragen en interpellatieverzoeken ingediend over Irak, Turkije, het strafhof. Dit is inderdaad een klein probleem vergeleken met de wereldproblemen. maar ook een klein

01.37 Ferdy Willems (VU&ID): Premièrement, il y a eu confusion entre deux dossiers : il y a, d'une part, la convention sur les minorités européennes et, d'autre part, la discussion sur la reconnaissance d'une minorité. Le premier ministre n'est pas le seul à confondre les deux discussions de temps à autre.

Deuxièmement, un accord sur les compromis existe déjà.

Il serait tout de même inadmissible que les Flamands soient toujours dépeints à l'étranger comme un peuple intolérant et raciste. Nous devons continuer à nous opposer à la constitution de tels mythes. Nous ne devons certainement pas oublier les vexations dont les Flamands de ce pays ont si souvent été les victimes. Je pense notamment à l'affaire Nols, à l'attitude de *Retour à Liège* dans la région des Fourons, à l'attitude des francophones à Comines et au bannissement de Toon Van Overstraeten du Parlement wallon. Par ailleurs, nous ne devons pas négliger de dénoncer l'attitude de certains Flamands qui diabolisent les francophones.

Le dernier mot n'a certainement pas encore été dit au sujet de la composition des délégations belges au sein des institutions internationales.

Selon le premier ministre, des réunions sur l'interprétation de la Convention pour la protection des minorités auront encore lieu à la fin du mois. Ce sera trop tard, car l'adoption définitive du rapport est très proche. Je me pose toutefois encore des questions sur une définition exacte des droits des minorités sur laquelle tout le monde pourrait s'accorder.

probleem kan zijn belang hebben en moet zo worden behandeld, iets wat ik hier probeer.

Wat uw vergaderingen betreft, is er al eentje geweest, een installatievergadering. Er volgt er nog een op 25 september 2002. Dat zullen echter vijgen na Pasen zijn, want op dat moment zal het ding al goedgekeurd zijn in de Europese Raad. Samen met andere collega's blijf ik dus vragen dat men ondertussen nog iets zou doen.

Ik kom tot de definitie van een minderheid. Ik vrees, of hoop veeleer, dat dit ad kalendas Graecas gaat. Ik zie niet in hoe men uit deze kwestie zal geraken.

01.38 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: In uw eerste betoog hebt u gezegd dat u hoopt dat ook wij het minderhedenverdrag zullen goedkeuren. Dit betekent automatisch dat men een definitie van minderheden hanteert. Het is toch dwaas dat een land niet in staat is een minderhedenverdrag goed te keuren.

01.39 **Ferdie Willems** (VU&ID): Ik blijf mij de vraag stellen hoe u daar uit zult geraken. Mij goed als u dat lukt, maar enkel op die voorwaarden zou dat moeten kunnen. Ik luister met belangstelling naar wat onze Franstalige collega's hierop zullen zeggen. De heer Arens heeft namens de cdH enkel over de Letzeburgers gesproken. Wat hebben de PS, de heer Clerfayt, over deze interpretatie te zeggen? Als het verdrag wordt goedgekeurd zoals de eerste minister en ik dat zeggen, lijkt het mij belangrijk dat zij dat ook aanvaarden.

Mijn conclusie is – ik heb een eenvoudige motie in die zin ingediend – dat men slechts tot een overeenkomst kan komen als er een definitie over minderheden komt. Ik vraag uitdrukkelijk te onderzoeken of zigeuners, Letzeburgers en Joden hiervoor in aanmerking komen. In andere Europese landen is dat zo, waarom kan dat dan in België niet? In hoeverre is men conform de regels van het federale en gemeenschapsrecht inzake het gebruik der talen, betreffende het territorialiteitsprincipe en de taalhomogeniteit, enerzijds en de reglementering van het taalgebruik in de bedrijven en de media en de erkenning van de diploma's, anderzijds. Een nog belangrijkere vraag: welke andere gevolgen zullen er eventueel zijn? Als aan die voorwaarden is voldaan, moet men de dwaze strategie van “ze slaan ons weer” verlaten en moet men dit verdrag in alle waardigheid ondertekenen met de voorwaarden en voorrechten die ook andere landen gebruiken. Wij moeten als België, als Vlaanderen, niet minder zijn dan de andere Europese landen en dit durven ondertekenen op de wijze zoals het verdrag zelf het voorschrijft.

01.40 **Paul Tant** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, het is jammer dat wij niet vroeger beschikten over het verslag van de Senaat, dit als correctie op het feit dat wij wat ongelukkig zouden zijn niet de eersten te zijn geweest in deze. Uit de discussie over dit onderwerp kan men alvast afleiden hoe de diensten van de Kamer alvast sneller werken dan de diensten van de Senaat. Het was inderdaad niet mogelijk aan het verslag te geraken en dat is jammer, omdat dit een meerwaarde aan het debat had kunnen bieden. Het is niet zo.

Mijnheer de eerste minister, u wijst op het relatieve belang van deze aangelegenheid in de internationale context. Dat is nogal duidelijk, maar dit ontslaat een parlements lid niet van de verplichting om bij een nakende vervaldatum voor een uitspraak die zal worden aedaan en die

01.38 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Il me semblait pourtant avoir compris que M. Willems venait de plaider en faveur d'une adoption unanime de la Convention pour la protection des minorités...

01.39 **Ferdie Willems** (VU&ID): Tout à fait. Mais, dans ce cas, il ne peut subsister de doutes quant au contenu des définitions utilisées, quant aux conséquences à long terme et à l'attitude des partis francophones. Les Flamands doivent abandonner leur rôle de victime. Nous ne devons pas diaboliser par principe la Convention pour la protection des minorités, mais nous ne pouvons l'adopter que si nous sommes unanimement d'accord sur les définitions retenues et les conséquences éventuelles de l'adoption.

01.40 **Paul Tant** (CD&V): Il est déplorable que le rapport de la séance du Sénat ne soit pas prêt. Sans doute sont-ils quand-même moins rapides que la Chambre.

Le premier ministre réduit ce dossier à une question d'importance secondaire par rapport aux problèmes que connaît le monde aujourd'hui, mais n'incombe-t-il pas au Parlement de partager ses préoccupations avec le premier ministre lorsqu'une des

bepalend is voor de goede faam van een gemeenschap die tot het land behoort, u daarover te ondervragen, zijn bezorgdheid mee te delen en u te vragen om niet passief toe te kijken. U zult begrijpen dat heel Vlaanderen het er wat moeilijk mee heeft om als onverdraagzaam, discriminerend en wat nog te worden beschouwd. Dat dreigt hier hoe dan ook toch wel een van de gevolgen te zijn.

Ten tweede, u stelt een eind te zijn gevorderd met de gezamenlijke definitie van wat minderheden zijn. Dat is nieuw voor mij. Het zou mij interesseren te weten of er hiervoor al ontwerp teksten bestaan.

01.41 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Heb ik gezegd dat wij een eind zijn gevorderd? Ik heb gezegd dat er een vergadering is geweest in juli en dat er een volgt op 25 september 2002. U zult dit lezen in het verslag van de Senaat. Ik heb dat daar geëxpliciteerd. De heer Velaers zal de volgende vergadering komen om een volledige uiteenzetting te geven aan de leden van de interparlementaire conferentie.

Het staat allemaal in het verslag. De heer Beernaerts komt om een volledige uiteenzetting te geven aan de leden van de interparlementaire conferentie.

01.42 **Paul Tant** (CD&V): U acht het nodig een correctie aan te brengen die meteen duidelijk maakt...

01.43 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Neen, dat is niet wat ik gezegd heb.

01.44 **Paul Tant** (CD&V): ...dat u op dit punt blijkbaar nergens staat. U voegt er nochtans aan toe dat blijkbaar alle geesten zich aan het verenigen zijn en dat de heer Moureaux al akkoord gaat. U moet alleen opletten, mijnheer de eerste minister, dat het u niet vergaat zoals Napoleon, iemand die in de wereldgeschiedenis een belangrijke rol heeft gespeeld. Toen hij in Rusland zat werd zijn moeder ondervraagd over wat zij verwachtte wat er van die zoon van haar zou worden. Zij zei toen: "Tout va bien, pourvu que ça dure", het gaat allemaal zeer goed. Nadien werd er een beeld aan toegevoegd dat ik hier in dezelfde zin zou willen gebruiken. Het is het beeld van de man die op zijn dak zit, het evenwicht verliest, valt en tijdens zijn val zegt: "Tout va bien, pourvu que ça dure".

Ten derde, mijnheer de eerste minister, u beperkt zich al te zeer tot het verwijzen naar formele procedures. Neem het mij niet kwalijk, maar ik zal straks aan de hand van enkele feiten aantonen dat u ten minste kan proberen anderen te overtuigen van uw standpunt op het internationale forum, binnen de context van de Raad van Europa.

Om een lang verhaal kort te maken trek ik uit deze hele zaak drie politieke conclusies. Ten eerste, het is en blijft bijzonder droevig gesteld met de federale loyaliteit in dit land. Ik kan geen andere conclusie trekken als ik het relaas hoor van het optreden van sommige Franstalige politici, onder meer van de heer Clerfayt, die hier is en die een partijgenoot is van onze minister van Buitenlandse Zaken. U kunt niet anders zeggen dan dat er een onophoudelijke anti-Vlaamse campagne gevoerd wordt, met name door de heer Clerfayt. Dat is zo. Sommige publicaties tonen dat trouwens duidelijk aan.

Een tweede les uit het rapport-Nabholz is dat de huidige federale regering compleet faalt in het verdedigen van de Vlaamse en Belgische belangen in het buitenland. Het gestook van één geobsedeerd lid – hij maa dan noa aeobsedeerd ziin – van de parlementaire veraderina van

communautés linguistiques de ce pays menace d'être présentée sous un jour peu flatteur à la communauté internationale? Je constate que le premier ministre estime que la Belgique est très proche d'un point de vue communautaire à l'égard de la Convention pour la protection des minorités.

01.41 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: M. Tant me prête des propos que je n'ai pas tenus. J'ai dit que des réunions ont lieu sur la question et que plusieurs autres suivront.

01.44 **Paul Tant** (CD&V): J'aimerais inviter le premier ministre à faire preuve d'une plus grande prudence : il ne doit pas se précipiter afin de tenter de dégager à tout prix un consensus.

Dans sa réponse, le premier ministre s'est trop limité aux procédures formelles. Je tire trois conclusions de sa réponse. La loyauté fédérale dans ce pays est compromise. Certains hommes politiques francophones peuvent mener librement des campagnes de diffamation contre les Flamands. Le gouvernement est incapable de défendre les intérêts flamands et belges sur le plan international. Pourquoi ce rapport a-t-il absolument dû voir le jour? Quelles forces ont-elles joué un rôle? Pourquoi recevons-nous la visite de Mme Nabholz et pourquoi ne se rend-elle pas au Pays basque, en Catalogne ou en Corse? Enfin, nous devons réfléchir d'urgence à la composition des délégations belges auprès des institutions internationales.

de Raad van Europa volstaat niet om deze malle molen op gang te brengen. U kunt het niet alleen zo verklaren. Mocht het wel zo zijn dan zou het nu in Europa vollopen van gezanten van de Raad; in Noord-Ierland, Baskenland, Catalonië, Corsica, Bretagne, Elzas, enzovoort. Dat is niet zo. Er is dus meer aan de hand. Stop in godsnaam met terug te plooiën op uw formeel standpunt. Doe iets om de geloofwaardigheid en goede faam waar wij recht op hebben en waar we ook gevoelig voor zijn zo veel als mogelijk te verdedigen. Ik heb soms het gevoel dat de federale Franstalige ministers, met minister Michel op kop, liever ons land laten bekladden in het buitenland dan in te gaan tegen sommige anti-Vlaamse acties. U laat dat gebeuren, mijnheer de eerste minister, omdat u de schijn van de communautaire godsvrede hoog moet houden. Ik zou zelfs kunnen zeggen dat u eigenlijk niet echt in staat bent, bij gebrek aan behoorlijke eensgezindheid, te doen wat u zou moeten doen in de internationale context.

De belangrijkste les is de volgende, ik kan er geen andere uit trekken gezien de feitelijke omstandigheden. We moeten eens goed nadenken hoe we de vertegenwoordiging gaan organiseren van ons land en haar gemeenschappen. Ik begin er steeds meer aan te denken dat we niet anders kunnen dan de volgende stap zetten en ervoor te zorgen dat onze stem tenminste nog gehoord wordt. We hebben – en dat is het minste dat u ons kan toekennen – een recht op wettelijke zelfverdediging. Ik denk dat dit recht momenteel niet wordt waargemaakt. Niet door u en niet door deze regering.

De **voorzitter**: Bedoelt u daarmee dat in de Raad van Europa de gewesten, de gewestelijke parlementen en het gemeenschapsparlement vertegenwoordigd moeten zijn en niet meer het federaal parlement?

Le **président**: La composition actuelle des délégations, où des membres de son parti sont représentés, ne lui donne-t-elle pas satisfaction?

01.45 Paul Tant (CD&V): Dat is effectief één van de lessen die ik daaruit zou trekken.

De **voorzitter**: U hebt een vreemde neiging om uzelf te ontmannen!

01.46 Paul Tant (CD&V): Dat kan best zijn.

01.47 Eerste minister Guy Verhofstadt: Zou dat niet willen zeggen dat het altijd de heer Van den Brande is die het niet goed doet en dat hij in de plaats vragen zal stellen? We moeten het verslag van de Kamer toch wel doorsturen naar de Senaat!

01.48 Paul Tant (CD&V): Had u tijdig uw huiswerk gemaakt, dan hadden we dat kunnen doen. Het is immers toch iets te goedkoop in deze commissie te zeggen dat er een verslag is van 80 bladzijden, waarvan u hoopt dat iedereen het heeft gelezen, terwijl u er zelf aansprakelijk voor bent dat het niet kon worden verspreid! En dan nog kwalijk nemen dat het Parlement zich laat horen omdat u blijft zwijgen wanneer het gaat over de verdediging van onze goede faam. Ik heb hier al andere taal gehoord!

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, er moet toch ook voor enige communicatie in uw eigen partij kunnen worden gezorgd. U spreekt over de heer Van den Brande.

01.49 Paul Tant (CD&V): Daarover rijst geen enkel probleem.

01.50 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je n'ai pas voulu reprendre les débats du Sénat, mais le groupe cdH se réjouit de l'existence du rapport Nabholz et de la qualité

01.50 Josy Arens (cdH): De cdH is verheugd over het bestaan van het verslag Nabholz en over de hele

de son contenu. Nous y adhérons pleinement. Que ce soit clair! Nous souhaitons également qu'il soit voté en séance plénière le plus rapidement possible au niveau du Conseil de l'Europe et nous espérons que le gouvernement n'interférera pas, au cours des prochaines séances, dans l'important travail qui a été réalisé à ce niveau.

En ce qui concerne le groupe de citoyens parlant le luxembourgeois en Belgique, j'ai presque pu comprendre qu'il s'agit d'un groupe que l'on considère à peine comme des Belges. Eh bien, monsieur le premier ministre, ce sont les plus belges des Belges. Et je n'apprécie pas tellement la tentative d'éliminer ou de minimiser ce qui se vit dans cette région. Si je suis intervenu aujourd'hui, c'est parce que la Communauté française a effectué un pas en avant en reconnaissant cette langue parmi les langues endogènes minoritaires de la communauté. Mais, en ma qualité de bourgmestre, j'ai également vécu des problèmes très graves au niveau de l'enseignement et je sais que cette langue est une richesse importante que nous avons à protéger dans notre pays. Par conséquent, j'espère que nous serons pris au sérieux dans les semaines et les mois à venir.

01.51 Danny Pieters (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb drie vragen gesteld. Wat is een minderheid? Wat is het effect van het Minderhedenverdrag? Wat is het effect van een reserve? De premier antwoordt op die vragen als volgt.

Ten eerste, hij stelde dat wij zelf wel zouden bepalen wat een minderheid is en dat mevrouw Nabholz dat niet hoeft te doen. Ik kan dat antwoord begrijpen, maar de vraag is: wanneer? Ik neem aan, mijnheer de minister, dat u dat zult doen voor u met het minderhedenverdrag naar het Parlement stapt. Ervoor. U zult, zo neem ik aan, ook duidelijk maken wat dit verdrag inhoudt, iets wat mevrouw Nabholz ook niet doet. Ook dat moet gebeuren voor de ratificatie.

U zegt dat het verslag 80 bladzijden telt, maar wij krijgen 50 bladzijden. In het verslag zouden ook alle antwoorden op onze vragen staan. Dat is een nieuwe manier om het bicameraal stelsel te beleven.

01.52 Eerste minister Guy Verhofstadt: ...mijn voorstellen in verband met de wijziging is te ondersteunen ...

01.53 Danny Pieters (VU&ID): Dan zou u beter de Kamer afschaffen als u toch bezig bent. Ik stel alleen vast dat na een eerste blik – ik kan me vergissen – de heer Roelants du Vivier en de heer Alain Destexhe toch iets anders zeggen en andere geluiden laten horen. Misschien heb ik het niet goed bestudeerd, maar daar hebt u mij ook de tijd niet toe gegeven. Maar als u verwijst naar de tekst moet u naar alle interveniënten verwijzen, ook naar die van de MR. Anders sluipt er iets dat lijkt op intellectuele oneerlijkheid in uw verwijzing naar het 50 bladzijden tellende rapport.

Mijn conclusie is de volgende. Zolang wij niet weten wat er in het verdrag staat en hoe wij het moeten lezen, kan er geen sprake zijn van een goedkeuring. Een goedkeuring kan er alleen maar komen als we er duidelijkheid over hebben dat de enige minderheid in België de Duitstalige is. Er kan geen sprake zijn van regionale minderheden wanneer toch duidelijk is dat reserves hebben waarde heeft. Ik betreurt dat wij geen enkele inspanning doen om wat er nog overschiet van de reputatie van dit land op internationaal vlak te handhaven.

Wellicht doet het er niet toe. We moeten het verslag-Nabholz niet

inhoud. Wij wensen dat het zo snel mogelijk in de Raad van Europa wordt goedgekeurd en dat de regering zich niet in de beslissing mengt.

De Luxemburgssprekende Belgen zijn de meest overtuigde Belgen van allemaal en ik stel het niet erg op prijs dat men de inspanningen die in die regio worden gedaan, bagatelliseert. Een grotere bescherming van de gesproken taal in ons land, is tevens een bescherming van een rijkdom. Ik hoop dat de vereiste maatregelen zullen worden genomen.

01.51 Danny Pieters (VU&ID): J'ai posé trois questions précises au premier ministre qui ne s'est pas donné beaucoup de peine pour y répondre. A la première question – qu'est-ce qu'une minorité – le premier ministre a répondu que le gouvernement définirait lui-même cette notion. Quand? Avant de soumettre la question au Parlement?

01.52 Guy Verhofstadt, premier ministre: C'est ce que nous avons convenu.

01.53 Danny Pieters (VU&ID): Aux dires du premier ministre, le rapport comporte toutes les réponses à mes questions mais, à première vue, Alain Destexhe et d'autres francophones s'en tiennent à une interprétation sensiblement différente. Ou le premier ministre ferait-il preuve de malhonnêteté intellectuelle en se référant à ce dossier qui compte quelque 80 pages? Quoi qu'il en soit, nous ne pourrions ratifier la convention que si nous définissons nous-mêmes la notion de minorité, si les germanophones de Belgique sont considérés comme la seule minorité nationale reconnue et si les réserves formulées par la Belgique sont admises. En effet.

overdrijven en we moeten het niet te veel publiciteit geven, ik geef u daar volledig gelijk in. Waar we misschien wel publiciteit aan moeten geven is iets wat voor ons en hopelijk ook voor u ook essentieel is, namelijk dat de eentaligheid van Vlaanderen niet in vraag gesteld wordt. Als u dat in vraag stelt zijn we heel ver van huis en zou u wel eens met heel wat van uw kiezers problemen kunnen krijgen.

01.54 Jean-Pol Henry (PS): Monsieur le président, je ne pensais pas intervenir, étant membre de la délégation au Conseil de l'Europe. Mais, après avoir lu le rapport Nabholz dans son entièreté et entendu certaines réflexions, je pense qu'il valait mieux essayer de rétablir la vérité avec des arguments pour et des arguments contre.

Monsieur le premier ministre, je suis d'accord avec vous, il vaudrait mieux que nous puissions définir nous-mêmes la notion de minorité. Mais cela prend tellement de temps, depuis quelques années déjà... Certes, des propositions sont sur la table mais je ne sais pas si dans le climat actuel et à l'approche d'une année électorale, nous allons y parvenir. Si on traîne tellement, c'est peut-être finalement la raison pour laquelle le Conseil de l'Europe a été amené à se pencher sur ce problème.

Je vous rappelle, mes chers collègues, que c'est à la suite d'une pétition signée par des élus francophones que le Bureau du Conseil de l'Europe a transmis ce dossier à la commission juridique qui a trouvé que les problèmes étaient suffisamment importants pour que le Conseil de l'Europe communique le dossier à Mme Nabholz. Les francophones du Conseil de l'Europe seraient-ils assez puissants et nombreux au sein de cette commission juridique pour arriver à de telles conclusions? Permettez-moi de vous lire une partie de sa composition. Il y en a quelques-uns: MM. Magnusson, Gulek, Marty, Akkali, Alieff, Handica, Narabadiiev, Mme Van Arden de Roeven, je peux encore continuer... Le premier francophone, c'est Clerfayt. Cette commission a accepté la plainte, elle l'a transmise à Mme Nabholz qui est venue chez nous et a rencontré tous les acteurs belges concernés par ce problème.

Monsieur le premier ministre, vous êtes un grand européen. Je suppose dès lors que vous allez respecter une institution vénérable comme celle du Conseil de l'Europe. Je voudrais dire à mes collègues que le Conseil de l'Europe est pleinement compétent en matière de protection des minorités. Je m'adresse à quelques collègues, des amis que je connais bien: il n'y a pas à mettre en doute la compétence du Conseil de l'Europe en cette matière. Mme Nabholz est une juriste suisse, germanophone et libérale. Elle me semble avoir de nombreuses qualités. Et, en plus, ce que Columberg n'avait pas fait, elle s'est basée sur la Commission de Venise, composée d'experts de haut niveau. Ce n'est pas avec M. Scholsen ni les gens de la KUL ou de l'université de Liège que l'on pourrait arriver à un accord, il faut le savoir. Les thèses sont différentes selon l'université à laquelle on appartient. On ne peut quand même pas mettre en doute l'objectivité ou l'expertise de ces experts.

Mes chers collègues, je tiens à le répéter à mes collègues flamands, si le rapport identifie les minorités nationales dans notre pays, il indique également que cela ne modifie pas l'ordre constitutionnel de la Belgique ni la structure de l'Etat belge.

01.55 Jan Peeters (SP.A): (...)

nous devons éviter de conférer une trop grande publicité au rapport Nabholz, car il n'est pas question de remettre en question l'unilinguisme de la Flandre. Si le premier ministre s'y risquait, il se heurterait à l'opposition de très nombreux électeurs.

01.54 Jean-Pol Henry (PS): Als lid van de delegatie in de Raad van Europa heb ik het verslag Nabholz volledig gelezen en ik ben van oordeel dat de juiste toedracht van de zaak moet worden geschetst. Wij zouden inderdaad zelf het begrip "minderheid" moeten kunnen omschrijven. Wij proberen dat echter nu al zo lang! Ik vrees dat wij daar niet te gelegenere tijd zullen in slagen. Ik herinner eraan dat dat dossier pas naar aanleiding van een petitie voldoende belangrijk werd geacht om het naar de Raad van Europa te verzenden. Denkt u dat de Franstalige groep in de Raad van Europa alleen voldoende gewicht in de schaal kan werpen?

Mijnheer de eerste minister, u is een overtuigd Europeaan. Ik hoop dat u respect zal betonen voor de Raad van Europa, die uitdrukkelijk bevoegd is op het stuk van de bescherming van de minderheden. Mevrouw Nabholz is een Zwitserse Duitstalige en liberale juriste. Zij lijkt mij over heel wat kwaliteiten te beschikken...

Zij beweert dat haar rapport noch het grondwettelijk bestel noch de staatsstructuur van ons land wijzigt.

01.56 Jean-Pol Henry (PS): Monsieur Peeters, vos collègues au Conseil de l'Europe disent que c'est la fin de la Belgique. "Dat is het einde van België, enz. Het is een echt drama voor de Vlaamse Gemeenschap, voor Vlaanderen, dat is een schande."

Ce n'est pas vrai. Cela ne change ni la structure de l'Etat belge, ni l'ordre constitutionnel.

Ensuite, qu'entend-on dire? Cela concerne les nouveaux migrants, les Turcs, les Juifs, etc. ... C'est tout à fait faux!

Comme l'indique le rapport, cela concerne les citoyens qui ont un lien culturel et historique avec l'Etat belge. Que l'on ne fasse pas peur aux délégations italienne et allemande en les prévenant que leurs "Länder" devront, demain, reconnaître leurs minorités turques! C'est le discours que tient le représentant flamand au Conseil de l'Europe!

Monsieur le premier ministre, je suis d'accord avec vous quand vous affirmez que ce rapport n'est pas contraignant. Effectivement, le gouvernement belge pourra faire ce qu'il veut. Toutefois, je pense que si le Conseil de l'Europe vote ce rapport, il lui donnera un poids moral et politique important dont on ne pourra pas se passer. On ne pourra pas faire l'impasse! On ne pourra pas ne pas tenir compte de ce rapport sans quoi il ne faut pas tenir compte des institutions européennes!

Et je vous donne raison quand vous dites que chaque Etat doit déterminer ses minorités nationales; j'ajoute qu'il doit le faire en concertation avec les autres. Ceci confirme la thèse de Mme Nabholz. Par contre, si l'on devait suivre la thèse défendue par certains représentants flamands, on en arriverait à conclure qu'à partir du moment où l'on transfère des compétences de l'Etat fédéral aux régions, il n'y a plus de minorités nationales.

Transférer des compétences culturelles, économiques ou d'enseignement aux régions et ne plus être obligé de reconnaître les minorités est tout à fait contraire à la thèse de Mme Nabholz.

Monsieur le premier ministre, vous avez dit que chaque Etat fédéral doit assurer la protection de ses minorités.

01.57 Guy Verhofstadt, premier ministre: ... concernant ce système.

01.58 Jean-Pol Henry (PS): Oui, mais il faut le faire.

01.59 Guy Verhofstadt, premier ministre: La discussion est ouverte.

M. Moureaux dit clairement, et je lis: "Ma troisième remarque consistera à dire que je n'adhère pas à tout ce qui se trouve dans cette recommandation. Sans doute, il est intéressant de prendre en considération un regard extérieur porté sur notre pays mais celui qui porte ce regard n'a pas nécessairement la meilleure connaissance des subtilités de la situation. Dans la mesure où l'on pousse l'interprétation jusqu'à considérer qu'il existe une minorité francophone dans l'ensemble de la Flandre profonde, selon l'expression chère à M. Van den Brande, j'estime que l'on exagère. Il faut tenir compte des réalités sociologiques et éviter, à force d'étendre l'interprétation, d'en arriver à créer des repoussoirs".

Quel est le danger de ce texte? Il peut donner des arguments à d'aucuns pour dire qu'il ne faut pas ratifier la convention.

01.56 Jean-Pol Henry (PS): Er wordt gezegd dat dit betrekking zou hebben op de nieuwe inwijkelingen: dat klopt volstrekt niet. Er is een culturele en historische band nodig.

Ik ben het eens met de eerste minister dat dit verslag geen bindend karakter heeft, maar het heeft wel een belangrijk politiek gewicht.

Elke Staat moet inderdaad zijn federale minderheden aanwijzen. Dat zet het standpunt van mevrouw Nabholz enkel kracht bij. In tegenstelling tot wat sommige Vlaamse bewegingen beweren kan die bevoegdheid niet aan de Gewesten worden overgedragen.

01.59 Eerste minister Guy Verhofstadt: De bespreking is geopend.

Ik verwijs naar de verklaringen van de heer Moureaux in de Senaat. Die is van oordeel dat een buitenstaander niet noodzakelijk een goede kennis heeft van de sociologische realiteit. Hij acht het overdreven te spreken over een Franstalige minderheid in hartje Vlaanderen. Deze tekst dreigt tegenstellingen uit te lokken en aan sommigen redenen te geven om het verdrag niet te ratificeren, dat is althans de mening van de heer

Je n'oserais jamais faire une telle analyse politique. Mais je dois être complet: au Sénat, M. Moureaux a relevé l'élément le plus important dans ce texte – et c'est la raison pour laquelle j'ai parlé de l'accord de coopération –, à savoir l'appel à la tolérance et au dialogue. Il argumente et indique ensuite pourquoi l'analyse de M. Delpérée n'est pas fausse.

Personnellement, j'estime que la discussion menée au Sénat fut intéressante puisque l'on a attiré l'attention sur le fait que le rapport Nabholz pouvait servir d'instrument à ceux qui ne voulaient pas d'une ratification.

01.60 Jean-Pol Henry (PS): Je souhaiterais conclure en allant dans le sens du premier ministre.

Je rappelle que si le Conseil de l'Europe a été saisi de ce problème, c'est à la suite de la politique menée par un ancien premier ministre flamand – M. Van den Brande – qui a notamment consisté en la publication de circulaires. A mon avis, si l'on avait joué la loyauté fédérale correctement, ce problème ne se serait peut-être pas posé.

01.61 Guy Verhofstadt, premier ministre: ... s'en occupe!

01.62 Jean-Pol Henry (PS): Oui, mais il traîne...

J'ai lu que d'aucuns veulent supprimer le Conseil d'Etat, la Cour des comptes ...

Je termine sur une note d'espoir. Il est vrai que le texte de Mme Nabholz – et je rejoins M. Moureaux – encourage, de façon marquée, le dialogue et la conclusion d'un accord de coopération. C'est mon espoir profond, monsieur le premier ministre; toutefois, dans le climat actuel et après avoir entendu tout ce que j'ai entendu, je crains que cet espoir ne se réalisera pas avant longtemps!

01.63 Eerste minister Guy Verhofstadt: De heer Laeremans vormt niet de basis van het gedachtegoed in Vlaanderen. Gelukkig maar! 85% van de Vlamingen denkt anders dan de heer Laeremans. Gelukkig maar.

01.64 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): (...)

01.65 Eerste minister Guy Verhofstadt: Gelukkig maar, net zoals de Franstaligen niet allemaal hetzelfde denken.

01.66 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): (...)

01.67 Eerste minister Guy Verhofstadt: Daarom heb ik ook voorgelezen wat de heer Moureaux zegt, mijnheer Laeremans.

01.68 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): (...)

Moureaux. Het belangrijkste is de oproep tot verdraagzaamheid en tot meer dialoog.

01.60 Jean-Pol Henry (PS): k ben het daar mee eens. Het is echter de houding van de heer Van den Brande die deze procedure heeft uitgelokt. Zonder hem hadden we al die moeilijkheden niet gekend

01.61 Eerste minister Guy Verhofstadt: De Raad van State houdt zich daarmee bezig.

01.62 Jean-Pol Henry (PS): Van een afschaffing is dus niet langer sprake.

Het verslag bevat ook een positieve noot: bedoeling is dat we weer rond de tafel gaan zitten. Vraag is of zulks wel mogelijk is.

01.63 Guy Verhofstadt, premier ministre: L'opinion de M. Laeremans n'est pas le reflet de ce que pensent les Flamands. Nombre de Flamands, et même de francophones, ont fort heureusement un autre avis sur la question.

01.67 Guy Verhofstadt premier ministre: C'est précisément la raison pour laquelle j'ai donné lecture d'un extrait des déclarations de M. Moureaux.

01.68 Bart Laeremans (VLAAMS

De heren Clerfayt en Henry zijn het helemaal oneens met wat u hebt gezegd.

BLOK): Il n'en subsiste pas moins un problème puisque MM. Clerfayt et Henry ne partagent manifestement pas votre point de vue.

01.69 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Dat de heer Clerfayt dan spreekt!

De **voorzitter**: Mijnheer Laeremans, mag ik het woord geven aan de heer Clerfayt? Het loont misschien de moeite naar hem te luisteren!

01.70 **Georges Clerfayt** (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je n'ai pas l'intention de verser de l'huile sur le feu; ce serait très maladroit et inopportun à huit jours d'un débat et d'une résolution qui doit être votée à Strasbourg.

Néanmoins, je tenais tout d'abord à remercier mon collègue Henry de la mise au point qu'il vient de faire et qui me paraît très opportune. Il a rappelé les conditions dans lesquelles ce rapport a été élaboré et les propos qu'il a tenus à ce sujet sont parfaitement exacts et méritaient d'être rappelés. Je le remercie d'autant plus que, par ailleurs, il nous a été donné lecture de l'une ou l'autre phrase extraites de leur contexte et prononcées par M. Moureaux. Je n'ai jamais considéré les paroles de M. Moureaux comme l'Evangile et pour interpréter la volonté du parti socialiste, je fais davantage confiance à M. Di Rupo.

Aussi ne nous attardons pas sur la déclaration d'une personne qui a contribué, par son comportement et son action politique des trente dernières années, à fabriquer nos institutions et qui est donc coresponsable des quelques erreurs qui subsistent encore dans nos institutions actuelles et qui devraient être corrigées, ce à quoi tend le rapport Nabholz. Il ne s'agit donc pas de tout modifier mais d'apporter quelques corrections à nos institutions pour les remettre au goût du jour, c'est-à-dire dans l'esprit contemporain de l'Europe.

Les interventions de mes collègues néerlandophones, une fois de plus, relataient l'histoire d'une manière très spéciale et par ailleurs fort discutable. A propos de l'histoire, je voudrais dire combien il est incroyable dans le chef des Flamands de nier une présence historique francophone en Flandre, non seulement dans la Flandre profonde mais même dans la périphérie bruxelloise, où habitent de nombreux francophones depuis une centaine d'années au moins. Et si un siècle ne fait pas partie de l'histoire, j'ignore combien d'années sont nécessaires pour que l'histoire commence!

J'ai entendu des raisonnements juridiques très bizarres au regard des principes européens. Nos collègues flamands ne peuvent quand même pas croire qu'ils vont pouvoir vivre sur une île en Flandre, une île coupée de l'Europe, une île qui n'appliquerait pas les principes européens.

Je ne parle pas de la France, monsieur Peeters. La France n'est pas un Etat fédéral. En Belgique, nous sommes dans un Etat fédéral. Au lieu de regarder dans l'assiette du voisin, regardez d'abord dans la vôtre et veillez à ce qu'elle soit correcte et propre!

Il n'est pas possible d'ignorer l'évolution internationale du droit et de la démocratie. Il y a un siècle, on n'abolissait pas la peine de mort. Il y a un siècle, on ne créait pas le Tribunal pénal international. Il s'agit de développements récents qui s'imposent à chacun aujourd'hui, quand on est de bonne foi et démocrate. Un développement récent en Europe est

01.70 **Georges Clerfayt** (MR): Het is niet mijn bedoeling olie op het vuur te gieten. Dat zou een onhandige zet zijn, enkele dagen voor er in Straatsburg een beslissing valt.

De tussenkomst van de heer Henry was erg gevat. Wat hij zegt klopt.

De verklaringen van de heer Moureaux die werden aangehaald, waren echter uit hun context gerukt. Wat hij zegt is trouwens geen evangelie, ik zie veeleer de heer Di Rupo als spreekbuis van de PS.

De heer Moureaux had – door zijn optreden – de hand in de totstandkoming van onze instellingen en is mede verantwoordelijk voor de enkele fouten die ze nog vertonen. Het is dus niet nodig van nul te herbeginnen, maar wel een aantal verbeteringen aan te brengen om ze aan te passen aan de laatste trends.

Het lijkt onwaarschijnlijk dat de Vlamingen zouden ontkennen dat er in Vlaanderen een Franstalige aanwezigheid was en is, niet enkel in hartje Vlaanderen, maar ook, weliswaar nog niet zo lang, in de randgemeenten.

Ik heb hier zeer eigenaardige redeneringen gehoord. Onze Vlaamse collega's leven niet op een eiland dat van de rest van de wereld is afgesneden.

Zij zouden er beter aan doen voor hun eigen deur te vegen. Ik spreek niet in naam van Frankrijk, dat geen federale Staat is. Men kan de evolutie van het recht en van het

la convention-cadre sur la protection des minorités nationales. Elle précise des éléments auxquels on ne pensait pas antérieurement et elle remet peut-être en question des solutions conçues il y a 30 ans, mais qui ne sont plus tout à fait conformes à cette nouvelle philosophie d'aujourd'hui.

Voilà pourquoi, il convient d'accueillir positivement cette évolution et la transposer chez nous dans un esprit de tolérance, de paix civile et de réconciliation. Ce n'est que grâce à cela que l'on pourra faire vivre cet Etat fédéral dans la loyauté.

Le temps imparti m'interdisant d'entrer dans tous les détails et de rectifier toutes les erreurs que j'ai entendues dans la bouche de vos collègues, je voudrais néanmoins dire, à la suite de l'intervention de M. Tant, que l'arrêt de Strasbourg de 1968 n'est toujours pas appliqué par la Belgique. L'article 7, §2 de la loi d'août 1963, qui a été condamné comme étant une violation de la Convention européenne des droits de l'homme est toujours en vigueur.

Qu'a fait la loi de décembre 1970, monsieur Tant? Elle a changé l'étiquette. Elle n'a rien apporté de fondamental. Elle a simplement précisé que les six communes en question font partie de l'arrondissement de Hal-Vilvorde, mais la loi de 1963 n'a pas supprimé le statut spécial de facilités pour ces six communes. Ces six communes sont à facilités, outre les quelques communes en bordure de la frontière linguistique, et les communes à facilités sont, depuis 1988, inscrites dans la Constitution, article 129, §2.

Par conséquent, monsieur Tant, la loi de décembre 1970 n'est rien d'autre qu'un prétexte pour ne pas appliquer l'arrêt de Strasbourg mais ce prétexte n'est pas tenable. Il faudra un jour ou l'autre que l'Etat belge applique l'arrêt de Strasbourg et ce, loyalement, sans chercher des entourloupes comme on l'a fait en 1970-1972. A l'époque, on a trompé le comité des ministres du Conseil de l'Europe en lui présentant les choses comme étant réglées, alors qu'elles ne le sont toujours pas.

En conclusion, je vous prierai à nouveau de croire, mes chers collègues, que s'il est vrai – je l'avoue et j'en suis fier – que je suis anti-flamingant, je ne suis pas anti-Flamand, absolument pas! Au contraire, j'essaie de protéger la Flandre et les Flamands contre les excès lamentables des flamingants depuis un siècle.

Cela dit, je regrette la timidité ou la minimalisation utilisée par le premier ministre en évoquant le rapport Nabholz. Je dois avouer que cette manière de minimiser, comme l'a fort bien dit M. Henry, le travail important du Conseil de l'Europe n'est pas très satisfaisante. Personnellement, je ne me considère pas lié par cette réponse du premier ministre. Je formule toutes mes réserves pour l'avenir. C'est la raison pour laquelle je ne m'associe pas aujourd'hui à la motion de confiance.

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, persoonlijke feiten worden in deze commissie eigenlijk niet behandeld. Ik vraag mij af hoe het mogelijk is dat een redelijk en verstandig mens als u zich in 2002 kan opwinden over een debat dat eigenlijk van de jaren '60 en '70 dateert. Ik dacht dat u daar al lang overheen was.

01.71 Paul Tant (CD&V): Ik ben een beetje verwonderd. Ik heb weer de oude Georges Clerfayt gezien. Hij was de afgelopen jaren wat stil geworden. De uitleg daarvoor kan zijn dat hij de laatste jaren in slecht gezelschap heeft vertoefd. Dat weet ik niet. Hij is alleszins terug.

begrip "democratie" niet meer ontkennen. In die context stelt het kaderverdrag voor de bescherming van de minderheden oplossingen ter discussie die van dertig jaar geleden dateren. Die evolutie moeten worden ingepast in een geest van goede verstandhouding, loyaliteit en verzoening, zodat de federale Staat werkelijk kan functioneren.

Mijnheer Tant, ik wijs er u op dat het arrest van Straatsburg van 1968 door ons land niet wordt toegepast. Artikel 7 § 2 van de wet van 1963 is van kracht gebleven, de wet van december 1970 wijzigt enkel het etiket. Ik verwijs naar artikel 129 § 2 van de Grondwet.

Men grijpt de wet van 1970 aan als voorwendsel om het arrest van Straatsburg niet toe te passen. Dat moet onverkort worden toegepast.

Ik mag dan al anti-flamingant zijn, ik ben niet tegen de Vlamingen. Ik tracht Vlaanderen voor de uitwassen van de flaminganten te behoeden.

Ik betreur de weinig doortastende houding van de eerste minister, die het werk van de Raad van Europa minimaliseert.

Kortom, ik ben dus niet tevreden. Ik acht mij niet gebonden door het antwoord dat werd verstrekt, ik deel dat standpunt niet en sluit mij dus niet aan bij de motie van vertrouwen.

Le **président**: Il est étonnant de constater que malgré sa longue expérience, M. Tant se formalise autant d'un fait personnel.

01.71 Paul Tant (CD&V): M. Clerfayt se montre à nouveau sous son vrai visage. La condamnation par la Cour européenne de Justice

Indien u mij vraagt of er al dan niet is ingegaan op de veroordeling door het Europees Hof van Justitie dan is mijn antwoord 'ja'. Het is trouwens betekend bij memorandum op 12 april 1972. Wat is nu de essentie van het verhaal? Men wou tegemoet komen aan de problematiek – we zullen hier niet in detail treden – en vanaf dat moment zijn de zes randgemeenten naar het Nederlands taalgebied overgebracht. Daarop paste men het territorialiteitsbeginsel onverkort toe. Zo was de regeling en niet anders. Men heeft het zo ook aan de Raad laten weten.

Zegt u niet dat er niets is ondernomen, want zulks klopt zelfs formeel niet.

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, ik ben blij dat u ons inlicht over een dertig jaar geleden gebeurd feit. Bekijkt u eens hoezeer de bevolking daar nog mee bezig is.

Le **président**: Je suggère que chacun se demande dans quelle mesure ce débat intéresse le citoyen.

(...): (...)

Ik zie ook dat de aanwezigheid op de IJzerbedevaart de laatste jaren sterk is toegenomen.

(...): Onder andere met uw partijgenoten.

01.72 Jef Valkeniers (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sta mij toe enkele vaststellingen te uiten.

Ik maakte deel uit van de Raad van Europa toen het verslag-Columberg werd voorgesteld. Ik stelde toen vast dat het FDF dacht een grote overwinning tegemoet te gaan. Men had een bus opgetrommeld met daarin alle FDF-burgemeesters en de verkozenen van Brussel. De amendementen van de heer Govaerts, partijgenoot, werden aanvaard. Uiteindelijk hebben onze gesprekken met mensen uit de Balkanlanden, Scandinavische staten en Baltische staten ertoe geleid dat het fameuze rapport toen werd weggestemd. Dat is een eerste vaststelling.

Ik stel ook vast dat de Franstaligen niet eensgezind voor stemden.

Mijnheer Clerfayt, als collega uit hetzelfde kiesdistrict betreur ik dat u deze materie opnieuw meent te moeten aankaarten en Vlaanderen wenst af te schilderen als onverdraagzaam. Ik denk dat de inspanningen van de Vlaamse Regering, onder meer inzake onderwijs in de faciliteitengemeenten en in andere streken met faciliteiten in dit land, uw beweringen niet verdienen. U hebt voor een deel uw eigen nest helpen bevuilen. Zulks is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat de Franstaligen en het aantal verkozenen in de periferie rond Brussel achteruitgaan. U bent daar zeker van op de hoogte. U ziet ook dat meer en meer Franstaligen in Brussel verkiezen om hun kinderen naar de Nederlandstalige scholen te sturen. Volgens mij levert u enkel achterhoedegevechten. Ik betreur dat en ik ben er zeker van dat de overtuigingskracht van onze collega's bij de zonet opgenoemde landen ook ditmaal zal gelden. Ik wil u toch vragen om deze keer geen feestbussen in te leggen. U bent immers reeds tweemaal onverrichter zake teruggekomen. Wel, het zou u een derde keer moeten overkomen.

01.73 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als ik even rond mij kijk dan stel ik vast dat ik de enige federale volksvertegenwoordiger ben – alleszins van de Nederlandstalige taalrol – die ook lid is van de Raad van Europa. In dit debat is er een aspect dat aan mij enigszins voorbijgaat.

a bel et bien eu des suites. Depuis le transfert des six communes, le principe de territorialité est d'application.

01.72 Jef Valkeniers (VLD): Lors du dernier Conseil de l'Europe, le FDF pensait avoir remporté une victoire éclatante. Mais le rapport a été rejeté lors du vote. Du reste, il ne faisait pas l'unanimité de tous les francophones.

Il est regrettable que M. Clerfayt ait une fois de plus estimé devoir dépeindre les Flamands comme intolérants. Sans doute faut-il attribuer cette attitude au recul des francophones dans la périphérie bruxelloise. Le nombre d'élus francophones diminue et de plus en plus de parents francophones envoient leurs enfants dans des écoles néerlandophones. Je suggère à M. Clerfayt de ne pas repartir à Strasbourg avec un autocar car ce pourrait être en vain, cette fois encore.

01.73 Stef Goris (VLD): Il est surprenant que l'opposition flamande réunie demande au gouvernement de s'immiscer dans le travail législatif des députés du

Met name, uitgerekend de Vlaamse oppositie die de regering en de meerderheid vaak verwijt dat de regering zich met wetgevend werk in het Parlement bemoeit, vraagt vandaag aan de regering om zich te mengen in het wetgevend werk dat wij verrichten in Straatsburg. Dat is in feite de essentie van uw vraag, mijnheer Tant. Wij bespreken een resolutie die voorkomt in de parlementaire assemblee van de Raad van Europa, waarbij ik de term parlementaire assemblee benadruk. Daar verzamelen zich, met andere woorden, parlementsleden van 44 lidstaten die zich buigen over mensenrechten, democratische standaarden enzovoort. Dat in een notendop.

Nu is het rapport-Nabholz aan de orde. Dat rapport vertoont naar mijn en die van alle Vlaamse collega's overtuiging een hoop mankementen. Zoals het nu voorligt, kan het niet worden goedgekeurd. Alle Vlaamse collega's moeten in deze aan dezelfde kant gaan staan en wijzen op de onvolledigheden. Dat is echter een andere verhaal, waarbij ik niet op de grond van de zaak wil ingaan. Volgende week hebben wij in Straatsburg op woensdag van 14 tot 15 uur en donderdag van 8.30 tot 10 uur een commissievergadering en vervolgens nog een plenaire vergadering op donderdagochtend over het rapport. Ik begrijp het nut van de vergadering van vandaag dus niet zo goed. We zullen precies volgende week moeten debatteren in de Raad van Europa. Het is daar, collega Tant, dat de Vlaamse en de Franstalige vertegenwoordigers elk hun verantwoordelijkheid op zich moeten nemen om het debat in goede banen te leiden.

Collega Tant, sta me toe mij even uit te spreken?

Het is geen zekerheid dat het rapport zal worden aanvaard. Ik wil hierbij toch verwijzen naar het voorgaande rapport, het rapport-Columberg, en naar de pogingen van het FDF van drie, vier of zes maanden geleden toen haar bussen met supporters onverrichter zake terug naar huis moesten. Ik wil benadrukken dat ikzelf twaalf amendementen heb ingediend of mede ondertekend en heb doorgestuurd naar Vlaamse collega's. Uiteraard zullen wij die amendementen gaan verdedigen. Wij krijgen ook meer en meer steun van collega's uit andere landen. Ik heb het over landen die het minderheidsverdrag niet enkel hebben ondertekend, maar ook hebben geratificeerd. Zij beseffen bijzonder goed dat de goedkeuring van het rapport-Nabholz een effect ex ante zal hebben. Zij hebben het verdrag immers ondertekend en geratificeerd met de nodige gevolgen voor het eigen land. Er zijn hier ook voorbeelden aangehaald zoals de Zuid-Tirolers in Italië, de minderheden in de Baltische staten enzovoort. Bij een aantal collega's begint de euro te vallen dat de goedkeuring ook gevolgen voor het eigen land kan hebben.

Wij zijn, met andere woorden, reeds enkele maanden aan het proberen – en ik denk met goed gevolg – om collega's te sensibiliseren voor de draagwijdte van het rapport. Daar wordt hard aan gewerkt. Het moet ook duidelijk zijn – dat besef dringt bij alsmaar meer leden door – dat we na een goedkeuring van het rapport verder dan ooit afstaan van de ratificatie van het minderhedenverdrag door het Vlaamse Parlement, wat natuurlijk een essentiële voorwaarde is. Doordat de Franstaligen de goedkeuring van zo'n extreem rapport eisen en misschien verkrijgen – dat moeten we nog afwachten –, is de ratificatie in het Vlaams Parlement van het minderhedenverdrag minder dan ooit haalbaar.

Ik ga hier niet tot de kern van de zaak. Dat behoud ik voor volgende week in Straatsburg waar het debat moet worden gevoerd en niet hier. Bij verwijzing naar de Raad van Ministers hoop ik dat ook onze regering haar verantwoordelijkheid op haar zal nemen. Volgende week moet het

Conseil de l'Europe. C'est là un principe auquel ils se sont toujours opposés.

Le rapport comporte de nombreuses lacunes et ne peut être adopté sous sa forme actuelle. La semaine prochaine, il sera examiné au Conseil de l'Europe, en commission et en séance plénière. C'est là que le débat doit être mené, pas ici.

J'ai présenté douze amendements, que nous défendrons. Nous nous efforçons, avec succès, de convaincre nos collègues de la portée que la ratification de la convention revêtirait pour leur pays. Si le rapport était malgré tout approuvé, ce qui est loin d'être certain, jamais le Parlement flamand ne ratifierait la convention cadre sur la protection des minorités.

Les néerlandophones n'ont pas encore remporté la victoire. Notre mission est ardue mais nous avons la volonté de la mener à bien.

gebeuren. Laat de parlementsleden nu hun werk doen, daar zijn ze voor aangesteld. Volgens mij doen we ons best over de partijgrenzen heen. We doen wat we kunnen, maar het is geen eenvoudige taak. Laat het ook duidelijk zijn dat het geen gewonnen zaak is voor de Nederlandstaligen. We staan voor een moeilijke opdracht. We zien er echter niet tegenop en we zijn alleszins moedig genoeg om de zaak samen aan te pakken en hopelijk tot een goed einde te brengen.

01.74 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Ik leer uit de media en uit publicaties dat de strategie van de Vlaamse partijen er tegenwoordig op neerkomt dat men via een Italiaanse collega een amendement wil indienen om te zeggen dat een goedkeuring van een rapport in elk geval geen constitutionele gevolgen mag hebben voor ons land. Dat is toch een tweedelijnsstrategie, de tweedeloopgraafstrategie die men nu toepast, omdat men vreest dat het rapport zal worden goedgekeurd. Ik hoop dat u slaagt en ik wens u zeer veel succes. Alle tot nu toe opgevangen signalen wijzen er echter op dat het rapport zal worden goedgekeurd.

01.75 Stef Goris (VLD): Mijnheer Laeremans, ik kan u garanderen dat collega Manzella op geen enkele manier door Vlaamse collega's werd geïnspireerd. Hij heeft zulks zelf bedacht, stel u voor. Hij heeft het zelf naar voren gebracht, omdat hij goed beseft dat het rapport ook voor zijn land gevolgen heeft. In een van zijn amendementen dat woensdag tussen 14 en 15 uur zal worden voorgelegd, heeft hij gezegd dat hij slechts akkoord kan gaan met het rapport op voorwaarde dat men niet raakt aan de grondwettelijke bepalingen van de landen van de lidstaten van de Raad van Europa en aan de eventuele principes van territorialiteit die in die grondwetten zijn ingeschreven. Dat heeft uiteraard gevolgen voor ons land, alsook voor zijn eigen land. Ook de Spanjaarden en leden van een aantal andere landen hebben het zo begrepen. Nu zullen we zien of de heer Manzella niet op ons initiatief, maar op zijn initiatief dat amendement op de bespreking volgende woensdag zal handhaven. Persoonlijk gezien hoop ik dat hij het haalt, want zulks zal ook duidelijkheid creëren tegenover de andere lidstaten. Indien hij het niet haalt, zal er in ieder geval een knipperlicht flikkeren in alle andere landen en zal het rapport wellicht een kort lot beschoren zijn.

01.74 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Si j'ai bien compris, un collègue italien présentera un amendement pour éviter que notre pays soit confronté à des conséquences sur le plan constitutionnel. Tous mes vœux l'accompagnent mais tout porte à croire que le rapport sera approuvé.

01.75 Stef Goris (VLD): Notre collègue italien n'ignore pas que la convention pourrait avoir des conséquences pour son propre pays et c'est la raison pour laquelle il maintient son amendement. Les Espagnols aussi sont conscients de l'incidence que peut avoir la convention.

De **voorzitter**: Mijnheer Goris, laten we hopen dat u uw werk goed doet en dat volgende week de stemmachine in de Raad van Europa werkt.

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Ferdy Willems en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heer Bart Laeremans, mevrouw Els Van Weert, de heren Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens en Danny Pieters
en het antwoord van de eerste minister,
vraagt de regering

1. enkel te overwegen om de ondertekening van het kaderverdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van nationale minderheden ter goedkeuring voor te leggen aan de zeven hiervoor bevoegde parlementen, mits

- een concrete definitie van wat België verstaat onder het begrip nationale minderheid;
- de concrete aanduiding van de groepen die in België als nationale minderheden worden aangezien, waarbij minstens ook onderzocht wordt of hieronder, naast de Duitstalige Belgen, ook de groepen Belgische staatsburgers vallen die behoren tot de gemeenschappen van zigeuners, joden of Letzeburgers;
- de opname van de bepaling dat de goedkeuring van het kaderverdrag de toepassing niet in het gedrang kan

brengen van de regels van federaal en gemeenschapsrecht inzake het gebruik der talen betreffende enerzijds het territorialiteitsprincipe en de taalhomogeniteit en anderzijds de reglementering van het taalgebruik in de bedrijven, de media en de erkenning van diploma's;

- precies onderzocht werd welke eventuele andere gevolgen deze ondertekening meebrengt voor de Belgische wetgeving.

2. gezien het belang van deze materie te onderzoeken of de huidige federale vertegenwoordiging van België in de Europese en internationale instellingen moet worden aangevuld met of vervangen worden door een vertegenwoordiging van de gemeenschappen en de gewesten."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Ferdy Willems et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Bart Laeremans, Mme Els Van Weert, MM. Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens et Danny Pieters

et la réponse du premier ministre,

demande au gouvernement

1. de n'envisager de soumettre la ratification de la convention-cadre du Conseil de l'Europe sur la protection des minorités nationales à l'approbation des sept parlements compétents qu'à condition

- de définir concrètement ce que la Belgique entend par "minorité nationale";

- de désigner concrètement les groupes considérés en Belgique comme des minorités nationales, en veillant également à vérifier à tout le moins si appartiennent aussi à cette catégorie, outre les Belges germanophones, les groupes de citoyens belges appartenant aux communautés tsiganes, juives ou luxembourgeoises;

- à insérer une disposition aux termes de laquelle la ratification de la convention-cadre ne peut porter préjudice à l'application des règles de droit fédéral et communautaire en matière d'emploi des langues en ce qui concerne, d'une part, le principe de territorialité et l'homogénéité linguistique et, d'autre part, la réglementation de l'emploi des langues dans les entreprises, les médias et la reconnaissance des diplômes;

- d'examiner scrupuleusement les autres conséquences que cette ratification pourrait avoir pour la législation belge.

2. eu égard à l'importance de cette matière d'examiner si la représentation fédérale actuelle de la Belgique dans les institutions belges, européennes et internationales, doit être complétée par une représentation des communautés et des régions ou être remplacée par celle-ci."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Bart Laeremans en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heer Bart Laeremans, mevrouw Els Van Weert, de heren Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens en Danny Pieters

en het antwoord van de eerste minister,

- vraagt dat de regering alles doet opdat het rapport-Nabholz niet zou worden goedgekeurd;

- vraagt de regering meteen een grootschalige internationale informatiecampaagne uit te werken die de geschiedenis van onze instellingen en van onze eentalige taalgebieden uitlegt en die de leugenachtigheid van het rapport-Nabholz doorprijkt;

- vraagt de regering alle voorbereidende maatregelen ter ratificatie van het Europees Minderhedenverdrag stop te zetten."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par M. Bart Laeremans et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Bart Laeremans, Mme Els Van Weert, MM. Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens et Danny Pieters

et la réponse du premier ministre,

- demande que le gouvernement mette tout en œuvre pour que le rapport Nabholz ne soit pas approuvé;

- demande au gouvernement de préparer sans délai une campagne d'information internationale à grande échelle pour retracer l'historique de nos institutions et de nos régions linguistiques unilingues et démontrer le caractère mensonger du rapport Nabholz;

- demande au gouvernement de mettre un terme à toutes les mesures préparatoires à la ratification de la Convention européenne pour la protection des minorités."

Een derde motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Danny Pieters en Paul Tant en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heer Bart Laeremans, mevrouw Els Van Weert, de heren Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens en Danny Pieters

en het antwoord van de eerste minister,

roept de Kamer de Federale Regering op

- onder de gegeven omstandigheden geen medewerking te verlenen aan de goedkeuring van het Minderhedenverdrag en het XIIde Protocol EVRM;
- alle diplomatieke, politieke en juridische middelen aan te wenden om de goedkeuring van het rapport-Nabholz door de parlementaire vergadering van de Raad van Europa tegen te houden, en, in het onverhoopte geval van goedkeuring, de effecten ervan tot nul te herleiden;
- de eenaligheid van Vlaanderen als één der grondvesten van het Belgisch staatsbestel te verdedigen."

Une troisième motion de recommandation a été déposée par MM. Danny Pieters et Paul Tant et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Bart Laeremans, Mme Els Van Weert, MM. Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens et Danny Pieters
et la réponse du premier ministre,
demande au gouvernement fédéral

- de ne pas prêter son concours, dans les circonstances actuelles, à la ratification de la convention du Conseil de l'Europe pour la protection des minorités nationales et du XIIIème Protocole CEDH;
- de recourir à toutes les voies diplomatiques, politiques et juridiques pour empêcher l'approbation du rapport Nabholz par l'Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe et d'en annuler les effets, si ce rapport était malencontreusement approuvé;
- de défendre l'unilinguisme de la Flandre comme étant l'un des fondements de l'Etat belge."

Een vierde motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Josy Arens en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heer Bart Laeremans, mevrouw Els Van Weert, de heren Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens en Danny Pieters
en het antwoord van de eerste minister,
vraagt de regering

1. zich niet met het rapport-Nabholz te bemoeien;
2. de aanbevelingen van dat rapport te volgen;
3. de groep van Luxemburgers van België als nationale minderheid te erkennen;
4. het kaderverdrag voor de bescherming van de minderheden te ratificeren."

Une quatrième motion de recommandation a été déposée par M. Josy Arens et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de M. Bart Laeremans, Mme Els Van Weert, MM. Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens et Danny Pieters
et la réponse du premier ministre,
demande au gouvernement

1. de ne pas interférer dans le rapport Nabholz;
2. de suivre les recommandations de ce rapport;
3. de reconnaître comme minorité nationale le groupe des Luxembourgeois de Belgique;
4. de ratifier la convention-cadre pour la protection des minorités."

Een vijfde motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Els Van Weert en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heer Bart Laeremans, mevrouw Els Van Weert, de heren Ferdy Willems, Paul Tant, Josy Arens en Danny Pieters
en het antwoord van de eerste minister,
vraagt de regering:

- alle mogelijke kanalen te benutten om de leden van de Raad van Europa grondig te informeren over de Belgische constitutionele ordening en de evenwichten en beschermingsregels van minderheden die erin vervat zitten. Hen er langs die kanalen ook op te wijzen dat de inhoud van het rapport Nabholz deze moeizaam opgebouwde evenwichten ontkent en in het gedrang brengt;
- zich uitdrukkelijk te houden aan de vroeger gemaakte afspraken bij de ondertekening van de kaderconventie over de minderheden, dit wil zeggen de ratificatie mag geen afbreuk doen aan de vigerende wettelijke en grondwettelijke bepalingen, mechanismen en garanties en wordt afhankelijk gemaakt van een binnen de ICBB afgesproken definitie van het begrip nationale minderheid."

Une cinquième motion de recommandation a été déposée par Mme Els Van Weert et est libellée comme suit:

"La Chambre,

avant entendu les interpellations de M. Bart Laeremans. Mme Els Van Weert. MM. Ferdy Willems. Paul

Tant, Josy Arens et Danny Pieters
et la réponse du premier ministre,
demande au gouvernement

- de recourir à tous les canaux possibles pour informer en détail les membres du Conseil de l'Europe sur les dispositions constitutionnelles en vigueur en Belgique et sur les équilibres et les règles de protection des minorités qu'elles consacrent et de leur indiquer, par ces mêmes voies, que le contenu du rapport de Mme Nabholz méconnaît et menace ces équilibres si difficilement réalisés;
- de s'en tenir expressément aux accords conclus précédemment lors de la ratification de la convention-cadre sur les minorités, à savoir que la ratification ne pourra porter préjudice aux dispositions, aux garanties et aux mécanismes légaux et constitutionnels en vigueur et qu'elle doit être subordonnée à la définition donnée par la CIPE de la notion de minorité nationale."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Fred Erdman, Jean-Pol Henry, Dirk Van der Maelen en Stef Goris.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Fred Erdman, Jean-Pol Henry, Dirk Van der Maelen et Stef Goris.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.31 uur.
La réunion publique de commission est levée à 16.31 heures.